

Tír Na nÓz

Iml. I. Uim 8.

Pingín a Luac.

Dealtaine 5, 1923.

IREANN

“AS AN MADRA.

“Dí Tomáirín beag as sol. Táinig a cara Páirín éirge.”

“Cao tá ort, a Tomáirín?” arsa Páirín.

“Ó! Ó! Ó!” arsa Tomáirín, “tá mo máirín tair éir bair, Ó! Ó!”

“Ná bí as sol,” arsa Páirín, “féad oim-ra; nílím as sol asur fuair mo fíean áir bair reachtáin ó fíon.”

“Á! Á! a Páirín,” arsa Tomáirín, “ní mar a céile an dá ríéal túbac asáin. Níor tós tura do fíean-áir ó-bí ré n-a cóileamín.”

Fionghuala Eala.

“Dí Cáit beag so h-an máir ar fear reachtáine ar fad.”

“A máir,” ar ríre lá amáin, nac rabar so h-an-máir le réirdeanais?”

“Dí, a laoi,” arsa an máir, “bí ro’ cáilín an-máir.”

“Asur an bfuil ionntaob asat aram, a máir?”

“Dáir náois, tá ionntaob as mam ar a cáilín beag.”

“Ac ní raib Cáit páirca fíon.”

“An bfuil tú cinnce so bfuil ionntaob asat aram?”

“Táim lán-cinnce; canataob a scuiréann tú an ceirt rín oim?”

“Del, a máir, má tá an oiréad ran ionntaob asat aram, canataob a scuiréann tú an rub i bfolac?”

“Dí fíean-fear tige, i tóis órda beag fé’n óruar, na fíurde i n-aice na teime ra párlár nuair buail fear ós so raib culaic márcarbeacá a ar asur glór áro garb aise.”

“Anoir, a fíean uime, bhorcuig ort,” ar rí, “asur ná bí ro’ fíurde annan ar nór fíean-mná. Tá lóirín oirde as ceartáil ó fear asur ó beirdeac.”

“Cá bfuil an fear?” arsa fear-a’-tíge ar an bpuinte.

an dá fíur.

Táinig uime boct so tóir tópar lá. Dubairt bean an tíge so molpáó rí dá fear ruo éigin do tabairt dó. Bí an fear as tabairt an iomarca uair. Carráing rí éirí an rann ro: Éadrom lairtiar, lairtiar, Éadrom lairtiar timéall; Ir iomda ruo adéarfaó bean tíge ná cuirfead fear a’ tíge ruim ann.

misneac?

“Dí Seán Ó Creadain as teact abailé ó’n donac oirde, asur é ríont rúgac. Nuair a bíod ré amlaic do bíod an t-áro-mirneac aise dar leir fíon. Deiréad ré ná cuirfead an fear Dub

ó ifreann tíor eagla ar bíc air. Act, ar a fíon ríon ir uile, bí ré amuig air so raib eagla a éiríde aise ríom bean an tíge, mar ro bí ríont ve’n báiríis innte, asur do bíod rí an-óian air mar fíall ar an mbraonín, asur, dar náois, bí an ceart ar fad aici éirge.

“Dí fíor ríéit Seán as buacaili an baile, asur fíor aca ná raib beann ar bíc aise ar an bfeair Dub! Socruig ríad ar éleat ro imit air an oirde rín.

“Do éuair cúpla uime aca i bfolac i n-aice an tíge. Bí an oirde tóirca. Nuair táinig Seán i n-aice leó ro labair uime.

“Cia tá annrín?” adair Seán, asur críe-eagla ar an bfeair boct.

“Míre an fear Dub,” adair an buacaili, i nglór uatbárac, a cuirfead eagla a éiríde ar ílac táirg nó ar Síki fíon.

“Ó, so hífreann leat ar ríon, má’r ead,” adair Seán, “ir beag náir bam tú seic aram—fíoil mé fíur i an bean a bí ann.”

CEIST.

“Dá mbéad dá ríont asat a Páirín,” arsa an maigirí, “asur dá tóirgáó táirg an ríu éirí de uair cao a fíeodáó ré?”

“An t-plac,” arsa Páirín.

AS ULLAMH DADA.

“Dí áirína fíea an-éirdearíac tráthóna tair éir teact abailé do act níor b’fíerí leir fíea do éorc ar éainnt.

“Cao a fíonn asat a fíeanam fíac don lá, a dáir?” arsa rí.

“Ó, dada,” arsa dáir asur é as fíadail dá éirí oiríre.

“Asur catom fíonn ré críochuicte asat, a dáir?” arsa fíea beag.

DOSAIREACT.

“Bean an tíge do táinig irteac ra é ríon ar lóir an cáilín amríre, asur adair rí léi com lágac, réim asur do b’fíerí:—

“A Cáilín, nuair a beir tú as toul amac ra fíon an amáin so tóir tíg an bácaera, an scuirfead an lírí reo ra port?”

“Ní fíerí líom. A bean an tíge, níl ré ar mo bealac.”

“Fuair bean an tíge a haca fan tuille cainte, éun toul so tóir an port leir an lírí i fíon.

“Ó, a bean an tíge, an bfuil tú fíon éun é do fíeanam?” adair Cáilín.

“Dáir náois cáim, nuair ná fuil ré ar mo bealac-ra.”

“Ó, má’r mar rín é, an scuirfead ra port an lírí reo acá mé tairéir rííobad anoir tóiréac so tóir cara móir líom”!!

AS CRÚDA BÓ.

"Tar amach, a Róirín," arsa bean tuaithe le cailín ó'n gcathair, "asur cairdeánfao tuit cá bfaismíto an bainne."

Ar fhoirint an macla dóib do érom an bean as crúda na bó. Bí iongha an toimam ar Róirín.

"Ó, ná rtao, ná rtao," ar ríre. nuair tuibairt an bean go raib an obair criochnúite. "Cuir an bainne tar n-air asur cornuís arís."

Máirín Bán.

Bí an rang seoghaire ar riubal ra rcoit asur bí an múinteoir as ceirctú na n-garrún go dian.

"Cá bfuil 'Nancy' a Liam?" ar reirean. as ionpóto de phreib cun garrún beas.

"Níl fíor asam-ra, a máisirtir," arsa Liam, "ac rílim go bfuil fíor as páirín na Ceallais, mar ir i a cailín í."

Bí Jimín asur a máchair ar tnam. B'é rin an céato uair do bí an garrún beas ar a leicéto. Táinig an baili-
teoir irteac asur o'féac pé go h-amharaic ar Jimín.

"Cao é an doir atá as an leantó ro?" ar reirean.

"Trí bliana go leir," arsa an máchair.

"Tá go maí, a bean uaral," arsan baili-teoir.

Dein Jimín maetnam tamailín. Ceap pé go mba ceart a tuille eolair a tabairt.

"Asur tá mo máchair trí bliana beas ar fícto."

SÍOCÁM.

Tá mór aepac, áluinn
'San tráile tiar;
Inir féile 'r fáilte,
A'r fáirí a'r cliair;
Inir laocra láirre,
A'r cáinte triac;
'S a Cine Saedéal náir breasá uí
Síocám ó Uia!

SEAN-RÁD.

Asaíto na shéime ar gac rliab i
n'éirinn,
Acé Cnuacán Paorac a'r Sliab na
mhan.

NUAIR BÍOS AR MO TÓIL.

(Amhán Shíomha do páirtí.)

Gléar F. 30 bhíogáir.

{ : : : d . m s : s : l . s m : d : d }
Nuair a bíor - - a in mo páir - - te, mo

{ r : t₁ : t₁ m : d : d . m s : s : l . s }
páir - - te, mo páir - - te, Nuair a bíor - - a in mo

{ m : d : d r : s : t₁ d : - : d . d }
páir - - te, 'Sur mé ar mo tóil, 'Oo binn

{ r : t₁ : t₁ m : d : d r : t₁ : t₁ }
cóir - - i - - - te gléar - - ta, as ob - - air go

{ m : d : d . m s : s : l . s m : d : d }
h-éar - - ca, Nuair a bíor - - a in mo páir - - te, 'Sur

{ r : s : t₁ d : - : }
mé ar mo tóil.

2.

Nuair a bíor-a in mo reiríobnóir, 'mo
reiríobnóir, mo reiríobnóir,
Nuair a bíor-a in mo reiríobnóir 'Sur
mé ar mo tóil.

Binn cóiríte, gléarta, as obair go
h-éarca,

Nuair a bíor-a in mo reiríobnóir, 'Sur
mé ar mo tóil.

3.

Nuair a bíor-a in mo múinteoir, go.

4.

Nuair a bíor-a in mo máisirtir, go.

5.

Nuair a bíor-a in mo báidóir, go.

6.

Nuair a bíor-a in mo cailín, go.

7.

Nuair a bíor-a in mo buime, go.

8.

Nuair a bíor-a in mo doctóir, go.

TREOIR.

Déineann na páirtí aicir ar
shíomha na céirte luaithe i n-gac
béarra.

SÚSRAÍ

Seo namán (tréacá) eile le
meabhrú:—

2.

Mile míle measóan,
A cnasóam ó'n cailín;
Tá na ba ar iarrair,
Cia raíaró gá n-icparó?
Míre a'r mo bean tise
A'r brian beas ó'n cailín.

3.

Maig, maig ar an móinteán,
'Dé an móinteán?
Móinteán Seoirre
'Dé an Seoirre?
Seoirre ó'n Tulac?
'Dé an Tulac?
Tulac Sharrán
'Dé an Sharrán?
Sharrán a' Muir
'Dé an Muir?
Muir Paor;
'Dé an Paor?
Paor a' Púca;
'Dé an Púca?
Púca peill.

Bí an c
gléo nó t
éanaíca t

buailear n
D'eiceall r
asur earc,
Bí ríao dal
go leór é.
mála iao.
Oub, an Du
Bí mé ráir
éanaíca go
cranna as
rshreacá a
feadail.
polur leó
toimam ar
mé an lóer
an rshreac
feadail.
rocair, asur
ar oirí.
Bíor tuir
rtumpa de
oiríce asur
ar bí a beir
"Tic, tai
"Céirto
míre lom pé
féuc uaim.
feiceál. O
páirín bea
gléacal leir

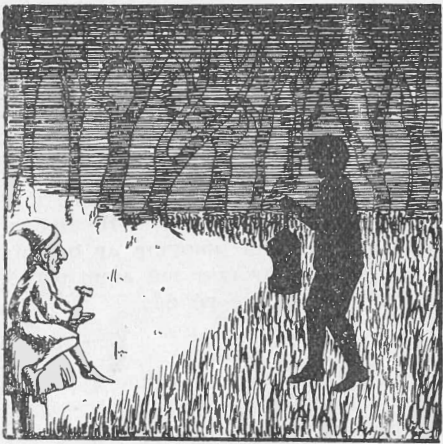

"Tic, tai
Cuala mé
Óra, a bea

an liopracán

(Ar leanúint).

Uí an coill an-óub agus ní raib
gleo nó corann innte. Do úirig
éanaca beaga na coille nuair

buailear na géaga leir an mbeata.
O'iceall riad ruar, agus anuar arir
agus eart, eart, eart ar an rular.
Uí riad uall leir an rular. Leas mé
go leor éan agus cuipear irteac i
mála iad. Uí an Smólae ann, an Lon
Dub, an Dúirdeas agus cúpla éan eile.
Uí mé páirta. Ar fead an ama bí
éanaca go leor as éirige amac ó na
cranna agus ó tomaea beaga as
rsearad agus as glaoeas agus as
feadaoil. Eart, eart, eart ar an
rular leó go léir! Uí eadla an
uomian ar na creatúirí boeata. Múe
mé an lóerann. Sead an gleo agus
an rsearad, an glaoe agus an
feadaoil. Uí an coill eom ciuin, eom
rocair, agus bí sí nuair eáinic mé ann
ar uóir.

Díor cuipreac. Suir mé ríor ar
reumra de crann. Uí pé mall ran
oíde agus bí pé in am as sarrún ós
ar bí a beir 'na coila.

"Tic, taic! Tic, taic! Tic, taic!"
"Céirto rin? Céirto rin?" arpa
mire liom féin. Do léim mé agus do
féuc uaim. Níor féuc mé don ruo
feiceál. O'irig an seatae agus bí
páircin beag i lár na coille, sear,
glésear leir an rular.

"Tic, taic! Tic, taic! Tic, taic!"
Cuata mé arir é. O'féuc mé.
Óra, a deatín! Céirto a éonnaic

mé aet fírin beag bídeac, é 'na fúide
i lár an páircin agus é as deatín brós
ar a uídeall. Uí coitín beag glar-
uaithe air agus bí a haicín deatín
ar a éann.

"An Spéaruidé liopracán," arpa
mire liom féin, "an buacailín go
bhuil na corcáin óir aige!"

O'éaluis mé cuige anonn go ciuin
agus go rocair; rtop mé ar cúl
crann; o'éaluis mé arir. Annpin
preatar amac agus rugar air. Glao
mé amac "Tairbeán uom an áit 'na
bhuil an t-airgead i bfolae asat.
Dean deirín! Uorcuig!" agus le
linn na cainnte reo a ráo u'féuc mé
roir an dá fúil air.

Coruig an fírin beag as caoinead
agus as rsearad.

"Óra, bub-bub bú! Bub-bub-bú!
Bub-bub-bú! Seacám! Seacám nó
iorfaró an páca tú. Ó, an reian móir
atá aige!"

Sgannruig mire, o'irig seac mé
ghuaise bí ar mo éann 'na rearam.
U'féuc mé tarm . . .
Flap! Flap! . . .

Uí an liopracán imighe.
O'irig rsearad ríad breac amac ar
na cranna as rsearad agus as
masaó:-

"Pota óir! Pota óir!
Amatán móir! Amatán móir!
Téirig leat abate."

Cuaró mé abate le fáinne an lae
agus bíor ruar flué mar éouail mé ra
coill. Uí an mala 'na raib na
h-éanaca imighe. An rionnac a eus
leir é ir uóca.

Uí seac uile uime ra mbaile 'na
scotla nuair eáinic mé. O'forsear
m'atáir an uorar uom. O'innir mé
mo rsearad uó.

"Seafóro," ar reirean.
Buail pé go maic mé agus cuaró
mé a coila as sol agus as caoinead.
O'éaluis mo mama irteac eusam agus
pós sí mé.

"Mo maicín boet!" ar mire.

A Críoc.

Do'n Aor Os

litir ó CLIR na n-OS.

A Cáirde Óga go léir,

Nac breas an ruo go bhuil
an ramrao as teact. Tá na reaca
rá blac agus cuipreac bolao na
mblac ácar ar uo éroide.

Ir uóca nac mire uom rún
a innpint uib anoir. Tugar cuairt ar
an uóir an t-reacáinam reo caitte
asainn. San rionn eoir euaró eáinis
mé i uóir mar o'airig mé an oirtear rin
trácta ar an áit uo le tamall anuar
go rroubrar liom féin go rreacáin ann
uair éigin eun mo cáirde beaga
o'feicpint. Níl an Saerúis aca go
léir ann aet tá go leor uíob as
rogluim agus cozar, níl an éaoi aca
atá asairre i n-áiteanna eile. Don
ruo amam a eir ácar oir... Sur réim
na páircí i reoil áirde amrín ó n-ár
bráiréar féin, "Cí na nOS" uom.
Tugar m'asair riar ar i n-a uíaró
rin aet tabarpar euntar uib ar rin lá
éigin eile.

Duaró agus Deannaet,
Uir seara go reo,
mam éinn oir.

Fuair mé litreaca reara an
t-reacáinam reo ar eir ríor ar
laeéanta raor.

An ceann ir feáir ó Tomár Mac
Réamoinn i gCill Cormaic. Maic an
buacail, a Tomár. Caiciró mé
molaó rreirialta tabairt uo Caiclin
Ní micoelam ó Cluain Meala.
Níl Caiclin aet uá blaoam uéas
o'air agus reir a múnceoir nac
bhuil sí as rogluim na Saerúis aet le
cúpla mí. Táim buideac re buacailí
Scoil na mbrácar i gCluain Meala
i uaoab na ngioatí uo cuiprear
eugam, re Uáiró Ó Ceannuirde agus
re Riobáro Ó Faracáin.

Comórtar an reacáinam reo
eugam. Scríob euntar ar an
mbaile móir ir soirre uuit.

CEIST AGUS FREAGRA.
Uáiró:-Sorr breacan. Orrom
Caonag.

Máirín (Ciorde Óir):-Mar a
bhuil an fáinne asat um an uoaca ro
reiríob go uoí árur an fáinne i
mBaile áca Clac. Scríob eugam
arir.

Táim cuille litreaca irteac agus
beiríó as tráct oirca an t-reacáinam
reo eugam.

n. c. ó.

Uí caicín ra cig asainn,
Caicín beag buide.
U'ólaó pé an damne
agus mülleac an t-im.
Ac ruais searar é
amac ar an ríad
agus ní facar ra cig
níor mó é.

Triallam Timceall na póbla

Míniú é seo ar na h-ainmneacha atá clóduailte veapais ar léar-réail na h-Éireann (i nGaeil) le Comluact Oideachair na h-Éireann, Cta.

cúise ulaó.

CO. DONOROMA.

SLIAB MIS:—An Sliab ar a raib naomh pádrais as doúreacht muc do mílco ar feadh ré bliana.

CO. TÍRE EOĞAIN.

TULAC ÓS:—An áit i n-a gcomnuíod muintir ágain, agus i n-a ndéintí taoirí ar tír Eoğain de muintir Néill, .i. de Cíneál Eoğain.

BEANN BORB:—Áit ar cuireadh an cat mór na bliain 1646 roimh na Saeóil faoi Eoğain Rua Ó Néill, agus na hálbanais faoi Monro (Mac an Rois). Do bhrídhéad go dtíom ar na hálbanais.

CO. AN DÚIN.

ÁRÓ GLAS:—Do bí cairleáin ann-reo as muintir Néill, go rperilata as Seán an Oimuir. Seo é an baile cuim do bí aise cun tráchtála le tíortha iaraicte.

CO. ÁRÓ MACA.

BÉAL AN ÁTA BUIÓE:—Áit ar bhrídhéad Ó Néill cat mór ar na Sapanais na bliain 1598. Do marbúidh Ó Nagenal, taoiread na Sapanais, agus or ceann dá míle dá éirí fear. Níor marbúidh aic cúpla céad nó trí de rna Saeóil.

EAMHAIN MACA:—Ri-áruir ulaó ar feadh ré céad bliain. Maca Mongrua, bean Cimbaoit, mís ulaó, do tós é. Do bí áro-cáil ar an áit reo i n-ainmhir Concobair Mic Neapa, .i. timceall an ama do ruadh ar Slánuiteoir. I rann do bíodh an Chraobh Rua—Cúculainn, Feargur Mac Rois, Conall Cearmad, Clann Uirnis. 7c. Tá olúit-baint as an áit reo le rean-rtair Cúise ulaó go léir beagnac.

CO. MUINEACÁIN.

CLUAIN TIOBRAD:—Áit ar bhrídhéad Ó Néill cat mór ar na Sapanais na bliain 1595. Do marbúidh Ó Néill féin oirígead mór Sapanais ar b'ainm do Síosráir i gcomhrac doimhir.

(Ar Leanúint).

Bíodh an éuac a'r an rmólae 'Déanam ceoil dúinn ar éannais; Bíodh an bó bán 'r a búithead 'S ar ndúireacht ar maroin.

Comhráó

Tráchnóna na Catair.

PEADAR:—Nac fuar é, a Pól?

PÓL:—Tá ré nó-fuar cun riubail.

RAĞAIMÍO IRTEAC CUN NA TEINE.

PEADAR:—An bfuil fíor asat cato a déanfaimí? Rağaimíó go dtí na picciuirí.

PÓL:—Da maí liom dul aic ní'l don aipead agam.

PEADAR:—Tá peillings ir dá tírtiún agam-ra. Ná déanfadh ran an gnó? Beirí veic bpingne an duine agaimn.

PÓL:—Déanfadh ran go veap. Tabairfad-ra dúit ear n-air é amáiread.

PEADAR:—Seo éugaimn an tram. Irteac leat.

PÓL (le reoladóir an tram):—Tabair dom dá ticéad, má'r é do toil é. Trí leat-pingní an ceann.

PEADAR:—Ní raðar as na picciuirí anoir le rada.

PÓL:—Bíor-ra ann an t-reacérmam reo o'mitíis éoraimn. Tá cis maí i Spáio Uí Conaill. Rağaimíó ann.

PEADAR:—Tá go maí. Tuirling annro. Teaptingeann uaim roinnt mílteán a ceannac.

PÓL:—Ó, ná bac leo anoir.

PEADAR:—Féac, tá ciú leat ir muis de'n topar.

PÓL:—Tá ríad as dul irteac go meap. Ní beimíó i b'ad 'nár rearam ann. Rağaimíó irteac in na ruidéacáin réalaí.

PEADAR:—Maí go leop.

neao Dheolám (Dheoilín)

Bí mé as bainnt ramarcán (ramair-cín) lá amáin le taoib claidé. Bí an claidé cumdaicte le caonac agus táimis mé ar neao dheolám ann. Deapic mé irteac ran neao agus connaic mé go raib na h-uibeacá a ba luğa, agus ba fíor-deire, uirí dá b'faca mé amáin. Dar liom féin go dtabairfínn na h-uibeacá 'na baile liom. Ní raib mé i n'án a dtabairt liom uile go léir i gcuirdeacá a déite. Ac tús mé uile go léir na baile iad, agus reo mar pinne mé é.

Ar dtúir, tús mé liom leat a raib de uibeacá' ar an neao agus leat uibe, agus o'fás mé ran baile iad. Cuairt mé arair.

An dapa h-uair, tús mé liom leat a raib fásca agus leat uibe, agus o'fás iadran ran baile. Arair liom.

An tríoimad iarrad, tús mé liom leat a raib fásca annrin agus leat uibe, agus o'fás ran baile iad forca. Cuairt arair 'na neao.

An ceatramad toirc, tús mé liom leat a raib fásca agus leat uibe. Bí a n-veiread liom annrin. Níor bhrí mé uib ar bit.

Cia méad uib a bí ar an neao ar dtúir?

Miorúir

Bí bainféir le veit i rois Cor-maic. Cuairt Cormac é féin go tois pádraic Mór, a raib an tabairne aise, le ceitíre gailún uirce-beacá a fásail. Ní raib miorúir de réort ar bit as pádraic Mór ran teac ac miorúir oic ngallún a bí lán uirce beacá, agus miorúir cúis ngallún agus miorúir trí ngallún agus iad a mbeirt follam.

Tús pádraic Mór na ceitíre gailún, san veor cúise nó uair, do Cormac agus cuir leir 'na baile iad i gciann de na miorúir. Ní deapm pádraic úrao de miorúir ar bit ac na trí miorúir ar cuir mé ainm orca. Cairé mar pinne ré é?

CAT A'S LUC.

Dubairt an luc iris na poll:

"Cairé do rgeal, a cáitín glair?"

"Cáitíreap, cumann agus gnáó!"

"S ní miorve dúit-re teacé amac."

"Cualar tráic ar dubán-alla,

A'r ar cuileoisín gleoite veap;

Mairb tú mo mácar inoé

A'r tángar féin ar éigin ar."

an préacán.

Lá breas tírim bí préacán ar loig uirce mar bí carc mór air. Connaic ré crúircín agus uirce ann aic bí an t-uirce an-fada ríor agus ní raib ré ábalta veoc fásail. Fuair ré cloc beas ar an talam agus cáit ré irteac 'ra crúircín é. Annrin fuair ré cloc beas eile agus pinne ré an ruo ceurona leir, agus annrin cloc beas eile, agus mar de go raib an t-uirce ruar go dtí béal an crúircín. Annrin o'ól ré a páit.

Cuairt Cáit a'r Seán go bárr énocáin le h-uirce tabairt dá mácar; Tuit Seán ríor a'r bhrí a plaoic, agus annrin tuit Cáit le pánaio.

roclóirín

báinreac	a scold.
bneac-folar	twilight.
cnasacán	a hardy little person.
doiríreac	impertinence.
dubán alla	a spider.
fionn-fuar	cool.
garán	a grove or wood.
gleiteáiríac	busy.
measacán	a magpie.
moiteán	a hog.
seoladóir	conductor.
tuirling	alight.

(Féac roclóirín na bpuaim le Comluact Oideachair na h-Éireann, veor. 2/6.)

Comluact Oideachair na h-Éireann, veor.,

Do clóduail agus o'foillrig.

GIR·NA·NÓS

Imt. 1. Uim. 10.

Pingín a luac.

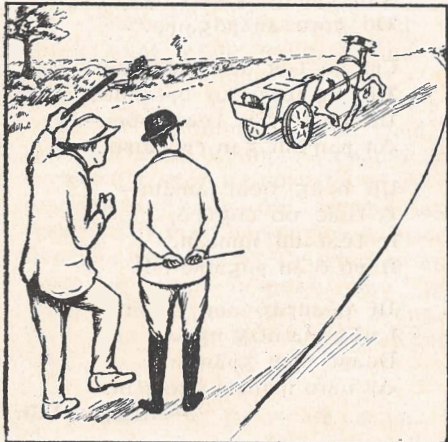
Dealtaine 19, 1923.

Greann

Cumáct an Doctúra.

Fear boct a bhí ar an mbótar lá aghur rean-éapall nugin aige. Duail doctúir na scapall leir ar an mbótar.

“An bfeadófa don ruo a tabairt do’n rean-éapall ro a cuirfead d’rís ann, a doctúir?” ar reirean.

“Tabairfead,” arsan doctúir, aghur tús. Seo cun ruadail an capall ar éor i n-áiríoe.

D’féad an fear ar an scapall aghur imteact ar éigin, aghur arsa ré:

“Dead ré com maic aghur do’n reuir rin a tabairt doimpra anoir cun so bfuiginn breic ar an scapall.”

Ní raib Pádraic aghur cúpla blian ‘ran nroimhan éia aghur nuair a táinig ré abailte so hÉirinn fílréa sur ann a rugad é. Dar leir, ní raib tír com maic le “Meiriceá” nó daoine le fásail níor feárr i n-áit ar bit eile. Bí ré aghur tráct ar Vairington oiríoe amáin aghur a átair aghur éiríoeact leir.

“Ní raib beo ar an nroimhan reo amáin fear com fírrinead le Vairington,” arsa Pádraic, “níor táinig bfeas ar beal an fíir rin an fáir a’r bí ré beo.”

“Tis liom an méir rin a éreioeam,” arsa a átair, “ir dóca so labrad ré maic an éiríoe eile de muim-tíh a tíre—tré n-a fírríon.”

D’ól sé an Dub.

Bí páirín aghur a oimóáirín beas ra reompra aghur an oimóáirín aghur sol. Táinig a mátair ircead.

“Mo náire tú, a páirín,” ar ríre “cao tá tú aghur oéanam leir an bpáirte?”

“Ó, a máimí,” arsa páirín, tá an dub so léir ólta aise aghur bíor a o’iairíaró píora paipéar rúigte to éur riár n-a ríóirnaig.”

Bí reiríuó ‘ran reoil aghur níor éiríoe le Seán, aghur ní maic rin to bí an reéal i otaob a comárran Séamur. ‘San rang céatona a bí an beir aghur dubairt an cígíre surab é Séamur an buacáil a b’feárr ‘ran rang. Ní raib mátair Seán fáirta leir, níó nac iongnad, aghur fuair ré léarad cainnte uairí.

“Nac móir an náire oir,” ar ríre le Seán, “san a beir com imleactac le Séamur?”

“Ó anoir, a mátair,” arsa Seán, “ná tós oimí é; nac bfeiceann tú com himleactac aghur tá a átair aghur a mátair ríuó?”

Bí ríolós aghur out so Baile-Áta-Chia ó baile beas i gConnrae Muirgeo. Ní raib ré ar traen maic noime rin aghur ní raib móirán eolair aise ar an mbealac. Nuair a táinig ré so oiríoe an ríáiríun léim ré ircead inr an céad traen a connac ré, aghur má léim féin ní raib ré i b’rao ann sur cuiríoead amac aríir é maic náir é an traen ceairt é. Rinnead an cleair céatona leir nuair a táinig an daia traen ircead. Nuair to bí an ríu ceann aghur an ríáiríun, ircead leir i scapáirte i n-a raib raiair. Bí raicéior ar an ríolós so scuiríoe amac aríir é aghur bí ré ar mipe le reiríoe, aghur é aghur eaircainíoe. Cuata an raiair é.

“An bfuil fíor aghur,” arsa’n raiair, “so bfuil tú ar to bealac so h-iríreann.”

“M’anam ó’n o—l,” arsa’n ríolós aghur imteact amac doirar an éairíaríoe, “táim ar an traen con-tráirte aríir.”

Dearmad.

Cailín aghuríoe (ar éloiríoe oime aghur bualad ar énaiair an doiríoe): “Ní’l an maigíreir iríoe, a oime cóir, ir fíoeiríoe leat an bille o’fásail, má’r é to éit é.”

An Cuairíoeir (aghur iongna aghur): “An bille? Ní’l don bille aghur. ‘Sé gno atá annro aghur ná . . .”

An Cailín aghuríoe (aghur iongna uiríoe fíreiríoe): “Ní’l bille ar bit aghur? Del, muna bfuil tá tú aghur out amuía; ní’l tú ra tíoe ceairt.”

An Uair Deireannac.

Táinig maicac so oiríoe baile beas lá aghur cuma an-oona aghur. Du fíoeiríoe ná raib don rímaic aise ar a éapall. Bí páiríoe ir ceairca ir laicain ar an ríráio, aghur to reannrúig an éapall. To p’reab ir to léim ré, ir to fear ar a éora oiríoe. To leasad an maicac boct. Bí ré

leointe so maic aghur níor éur rin don éoríuaríoe (caomáic) aghur. Táinig daoine i scabair aghur, aghur to éur buacáil ós reigíuile an éiríoe reo aghur:

“Ir dóca,” ar reirean, “suríoe é reo an céad uairíoe aghur ar muim éapail?”

“Níoríoe é,” arsa an maicac, “re an uairíoe deireannac é.”

Do'n Aor Ós

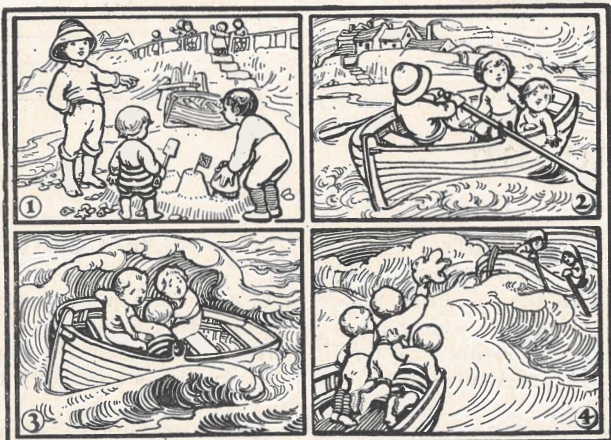
LITIR Ó CÍR NA N-ÓS.

A páirtí, a éiríde,

Nac breáas ar fad an aimir
atá aghaid fé lártaí. Tá an aimir
so breáas i oítrí na n-ós fheirim aet ip
anainn oíoch-aimir aghainn i oítrí na

Anoir reo comórtar beas deap
oib. Scriob nó innir an rceal atá ra
pictiúr reo cíor. Tabairfar tuair
(peann-cobair) do'n té a rceíobfar
an airte ip feárr.

Búr mbuan-éara,
mam cinn óir.

n-ós. Fearfáinn bog éadrom bíonn
aghainn agus éiríde aghainn na
scrann. Ar maidin bíonn oíoch ar
talam agus é ag lonnrao mar réití
agus ceo in na gleannra mar bpat
ríoda. Tornaí na h-éin ag feinn le
h-éiríde gréine. Ó, ip áluinn beir ag
éirídeat le na sceol, agus bíonn na
páirtí so léir amuis i n-oíoch na
maidne ag éirídeat leo.

Fuair mé litir ó cáilín beas
tamail beas ó foim agus veir pí so
mba maí léi tuar a tabairt ar Cí
na n-ós. Veir pí so bfuil ceao aici
ó na h-éiríde aet ba maí léi ríor a
beir aici ar oítrí cao'e'n raíar
rcoileanna atá aghainn, cao é an
caiteam aimirí bídear ag na páirtí,
agus an mbim-re ag rúgrao leo.
Sin aghaid cuio de rna ceirteanna do
éirídeat leo.

I oíoch na rcoileanna, rcoileanna
ghaíolaíca iao, oíreac mar na rcoil-
eanna atá aghaid féin anoir, teangá
agus peandúr agus cultúr na
héireann oá múmeao ionta. Bíonn
sac uile fórt caiteam-aimirí ag na
páirtí tar éir rcoile oíoch. Tá ríao
so léir an-éiríde ar an gcamán. Bío
ag ríaoat ip ag iarcaireacat, ag
bádoireacat, ag ríam, ag mairt lú-
ríoch agus peile agus mar rin de.
Bíonn ceol ip rinne aca sac aon
tráchnóna nac móir. Suróim-re ag
féacaint oíca agus ag tabairt aipe
oíoch, agus ag innir rcealca oíoch.
Nac oíoch lib gur deap doibinn
an raogal atá aca aet oar noíoch nac
bfuil fé com h-aoibinn aghaid-re, nac
iao na cleapanna céadna bíonn ar
riubal aghaid? Cogair mé reo lib, a
páirtí, níl tír ar oíruim an doimain
com h-áluinn le tír na héireann agus
níl páirtí ar oíruim an doimain níor
feárr ná ríoch féin.

LITREACA.

Fuair mé beap móir litreac an
t-peacáim reo ag cur ríor ar
"caiteam aimirí." Tairíoch ríao
so léir liom agus caitear iao do
léiríao aríar agus aríar ríar ar féadap
a ríao ciaca ceann oob' feárr.
Tugaim an éraob do Eiblíh Ní
Duaálla, Cloáir na Trócaire, Mág
Cromá, cé gur an-beas an oítrí bí
ríor an tráctar do rceíoch Eiblíh agus
na cinn do rceíoch Nóra Ní Tuama,
Máire Ní Coitir agus Nóra Ní Scríobín
ó'n rcoil céadna.

Molaim go móir na cáilíní ó Scoil
an Cloáir, Daile Cairleam Béara;

na cáilíní ó Cloáir Naom Luáir i
bporcláirge agus páirtí Scoile
Trían-na-ghléireac i gCoillte Amaí.

Tá molaí rreiríalca tuillte ag na
cáilíní do rceíoch eugam ó Scoil
Loretto i mBaile Áta Clia. Déan-
fáinn tráct fé leir ar sac cáilín aca
oá mbeao ríoch agam.

CEIST AGUS FREAGRA.

T. Ó Cuánáin:—Sag mo leat-réal
a Comáir, a éara. Cuirfeap eugac é
com lúat agus ip féiríoch é. Ní deap
mao é aet breir oibre.

Seán Ós:—Scriob eugam com
mair agus ip maí leat. Réiteoat
an ceirí algebarí oit má'r féiríoch
liom é.

n. c. ó.

FREAGRA.

neao an oreoilín.

Cúis cinn oéas
O'uibeaí gléioite
Do fuair Seánín
I neao an oreoilín.

Leat uibe ar oítrí,
Ip leat an rcoil úo;
San truaí, san taire,
Do foir an ríochaire.

Tí so leir ip leat uibe
Do rcauao so bpoíoch;
Uo so leir ip leat uibe—
An raipín san ríochaire!

Uo beas deap amáin—
A leat do oíoch ré,
Ip leat-uó iomlán,
Naró é an ríochaire é!

Ní deapao aon cáilín
I oítrí na n-ós ngeal
Deap com gráná
Ar oíao ip mam oreoilín.

—Máirín Bán.

GREANN SA SCOIL.

Gléar A. go meiríreac.

$$\left\{ \begin{array}{l} : : | : : s_1 d : - : d | d : - : s_1 l_1 : - : s_1 | s_1 : - : s_1 \\ \text{bíonn ríoch} \text{ ip greann a-} \text{ghainn ra rcoil, a-} \end{array} \right\}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} d : - : d | r : d : r | m : - : d | d : - : m | f : - : f | m : - : d \\ \text{ghainn ra rcoil, a-} \text{ghainn ra rcoil, bíonn ríoch ip greann a-} \end{array} \right\}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} r : m : d | t_1 : - : s_1 | l_1 : s_1 : f_1 | m_1 : f_1 : s_1 | l_1 : - : s_1 | s_1 : - : \\ \text{ghainn ra rcoil sac maíro - in ip tráct-nón - - - a} \end{array} \right\}$$

2.

Bíonn Máire beas ra bpoirínn ann,
Sa bpoirínn ann, ra bpoirínn ann;
Bíonn Máire beas ra bpoirínn ann,
Sac maíroin ip tráchnóna.

3.

Bíonn Una beas ag ríoch n-a oíao,
Ag ríoch n-a oíao, ag ríoch n-a oíao;
Bíonn Una beas ag ríoch n-a oíao,
Sac maíroin ip tráchnóna.

4.

Seataí ároa, ip maí linn iao,
Ip maí linn iao, ip maí linn iao;

Seataí ároa, ip maí linn iao,
Sac maíroin ip tráchnóna.

5.

Ip cainnt ip comráo, bío aghainn,
Ó bío aghainn, ó bío aghainn;
Ip cainnt ip comráo, bío aghainn,
Sac maíroin ip tráchnóna.

6.

Scuríomíto ar a trí a élos,
A trí a élos, a trí a élos;
Scuríomíto ar a trí a élos,
Le hamrán an tráchnóna.

Ceact. Cpu

an sri

oba

Tugann an sri

Muna mbe
com oib le
oíoch ná an
rnam. Sac a
ra raogal t
Solar na c
rolar an lam
riao so léir a

Tugann an s

Ip maí linn
tear na gré
ghian cáilíra
léir. Ní fá
oíoch, níor b'
ann coir ar b
na gréine.

"Seao,"

bfuil gual a

teara tabairt

Tá, aet ip
eugair riao i
mairt bliadán
na rceaca ag
fuairíaoar t
nuair fuair rí
leo ríor fá tá
oíochaoar ag
móir oíoch.
riao oíoch an
oíoch.

Tíormuigean a

An bócar a
fé tírm inoim
rín.

Ní beao bí
muna mbeao.
agus an fluí
ruar ra rreir
aríar eugainn
Tugann an sri
Tabairt fe nt
amuis fá'n n
bíonn fé rcaí
Ip feárr tar
buídeat an do
ná oíochat, am
raogal ro mui

CEISTEAM

eugann an sri
leat tairneam
oíoch é? Cio
ghian an talat
fluíochra). An
ran tar n-áir é
bpoirínn feapá
an feapáinn?
gan í). Cionn
móir tear oíoch
a cuio teara

Naomh Luighe 1
páirtí Scoile
5Coillte Amae.
ta tuille as na
eugam ó Scort
ta Cliaé. Déan-
ar gac cailín aca
am.

FREAGRA.

ab mo leat-rcéal
Cuirfeam eugat é
oir é. Ní deap-
ipe.
ab eugam com
eat. Réiteócaó
uit má'r féoir

n. c. ó.

RA.
reoilín.

te
n
lín.

úir,
úo;
taire,
aire.

ad uibe
bróóúil;
ad uibe—
rócaire!

mháin—
ré,
ín,
te é!

cailín
seal
da
preoilín.
—Máirín Bán.

| s₁ : - : s₁ }
a rcoil, a -- }

| m : - : d }
sreann a -- }

| s₁ : - : }
- a }

lunn iad,
éóna.

bfo aghann.
o aghann;
bfo aghann,
éóna.

élos,
a élos;
élos,
óna.

OIDÉAS

Ceactanna Simpli
Cruinneolair

an SRIAN (Ar leanúint).

Obair na Sreine.

Tugann an srian ról ar dúinn.

Muna mbeaó an srian beaó pé
comh túb le pic. Beaó pé níor
tuite ná an oíóce ip tóirca a táinig
mian. Gac aon píoc poluir tá aghann
ra raozal tagann pé ó'n ngrém.

Solar na coinnle, ról ar na teime,
ról ar an lampa, ó'n ngrém a táinig
riao go léir ar oíóir.

Tugann an srian tear dúinn.

Ip maí linn go léir tairneam asur
tear na sreine. Muna mbeaó an
srian cailipai leir an bfuact rinn go
léir. Ní fárraó daó, ní maíreao
daó, níor b'féoir an raozal ro beir
ann cor ar bit san tear asur ról ar
na sreine.

"Seao," arra tupa, "acé nac
bhuil sual asur móin aghann cun
teara tabairt dúinn?"

Tá, acé ip é tear na sreine a
tugair riao dúinn. Fáó mian, na
míte bliadóan ó foin, na cmainn asur
na pceaca asur na tóircaí a bí as fárr
fuairteoir tear ó'n ngrém asur
nuair fuair riao bair tugaóir an tear
leo ríor fá talaí. Cnuadóir asur
tubadóir asur déimeao sual asur
móin oíó. Sin é an tear a tugaí
riao dúinn anoir nuair a tugair teime
oíó.

Tiormuigeann an srian an talaí.

An dóir a bí fliuc palac móe, tá
ré tírm moiu. Obair na sreine é
rin.

Ní beaó brian fearcanna aghann
muna mbeaó an srian. An t-uirce
asur an fliucra a fuánn an srian
ruar ra rpeir, tagair riao tar n-air
airir eugann i bfuirm fearcanna.
Tugann an srian an t-pláinte dúinn.
Tabairt re nteara an duime bíonn
amuis fá'n ngrém comh folláin asur
bíonn pé reacaó an duime bíonn iricig.
Ip feárr tairneam na sreine ná
buidéal an oíóir. Ní beaó duime
ná daonai, amhi ná planoa beo ar an
raozal ro muna mbeaó an srian.

CEISTEANN:—Cao iao na neite
tugann an srian dúinn? An maí
leat tairneam na sreine? An maí
tuit é? Cionnur tiormuigeann an
srian an talaí? (Súgann pí ruar an
fliucra). An ttagann an fliucra
ran tar n-air eugann? Cionnur? (I
bfuirm fearcanna). Cao é an maí
an fearcainn? (Ní fárraó aon ruo
gan í). Cionnur a tugann sual asur
móin tear dúinn? Cá bfuair an móin
a curo teara? An mbeaó pé an-

An Coinín Bán asur an fear Sorm

oo'n oíóe.

Feileann an rcéal reo oo'n aao
asur oo'n aao Rang. Leigtear oo
na páirí iarract a tabairt faoi na
léigead iao péin i otopac. Ba
ceart go mbeaó cóip de'n páiréir
as gac páiré. B'feárr go móir dá
léigir na rcéulta ra mbaile i
otopac. Nuair bíonn páirí maíte
ra aao rang asur ar rin ruar tear-
bain oóbta le foelaí a lois ra
broclóir.* Dúó an foelóir i scom-
nuiré faoi na láma ar boio an oíóe.
Ip tpuas ná cuirtear iallac ar páirí
na rcóileanna níor mó eolar a faoírú
oóbta péin.

Nuair a éarann ainm baile móir ar
an oíóe tearbánaó pé a fuirú ar an
léar-rsáil asur an áir n-a bfuil pé
ó doir na rcóile. Ní déanraó pé
cúir muna mbaintear tairbe ar an dá
foillirú reo.

Oo b'féoir ceact ar léigead ar
Seoir asur ar Ceapaoíreacé a
oíóú ó'n rcéul reo.

(Téigean Maírcín ar cuairt go
Sligeac; carann fear Sorm, o'ar
b'ainm Seapó air, asur tugann pé
coinín ban maí péirín oó).

Lá dá raib Maírcín tíor i Sligeac
ar cuairt le muiric a áar bí aim-
reap aoirinn aepeac aise. Cuairt pé
in éimfeact le n-a oncail ar ruo an
baile asur connaic riao gac uile ruo
ionganca bí 'ran áit. 'Sna báio ip
mó cúir Maírcín ruim asur tápla oó
go bfuair pé ceao tuit irteac ar báio
amhain asur é a fuibail ó fob go
veipeao.

Bí báio anirín ar go leór áit. Bí
ceann ann ar Slapú asur é lán le
sual. Bí ceann ann ó learpoll asur
ba asur caoirig á gcur ar boio.
Ceann eile a táinig moear ó lunn-
neac asur bí pé loma lán le plúr
asur le min buide asur bí rsaca móir
daoine as obair go dian as iarraró a
folmú ionnar go mbeaó an báio péiró
le h-imteact ar taioie na maíone.

Bí fear Sorm, maí cócaire, ar an
mbáio a táinig ó learpoll asur bí
aithe as oncail Maírcín air. Cartai
fear Sorm air go minic ar na tuganna
i learpoll nuair bí pé ar a teiceao
'ra bliain 1920!

"Ói gac! Ói gac!" ar an fear
Sorm, "tá ipac! tá ipac!"

fuair dá oteipeao ar an ngrém?
Cao a cuirteao amac orainn?
(Seobamaoir go léir báir leir an
bfuact). An bfuigead na beicig
asur na h-éir báir? (Seobaoir go
léir báir). Cao na daob? (Maí
beaó pé comh tóirca le pic, ní beaó
aon ruo le n-ite aca asur cailipí le
fuact ip le h-ocpar iao).

"Go raib maí asac, a Seapó. Ip
mian liom an garúir reo, Maírcín ip
ainm oó, a tabairt liom go bfeiciró
ré an báio," ar an t-oncail.

"Fáile nom Maírcan; Maírcan tá
ipac!"

Bí faicéoir ar Maírcín nomie maí
bí pé go víreac ar nóir Siki.

Cuaoar ar ruo an báio asur tair-
beain Seapó gac cúinne asur póirre
oóbta. Tíor i mbolz an báio bí
reompa beas víreac as Seapó oó
péin. Ní raib an reompa beas móirín
níor mó ná borca móir. Bí leaba an-
airteac as an gcócaire—ceap Maírc-
tín gur mála bí ann. Bí pé cnocta
ó ceann go ceann an treompa le
nórai. Beao ar duime tuit ruar
tpeimpe beas le tuit irteac a coila.

"Ba deacair oo duime fanact ann
da mbeaó an lá garb," arra Maírcín
le Seapó.

"Ó, ní daac, cor bit. Mé cola
ra leabaí gac garb, gac rtoim, cuma
le Seapó" (b'airteac an Saéóil as
bí as an gcócaire).

Cóir fáda asur bí Maírcín ra
reompa o'airig pé gnúraet pé maí a
beaó as banb, asur anoir asur airir
o'airig pé riopaireact beas maí bí
as fpanncas móra asur as lucam.
Sgannguis pé! Sil pé go raib an áit
lán le fpanncas móra maí ip minic
a cuala pé i ocaob na mílte fpanncac
bíonn 'rna longa. Deapic pé ran áit
tóirca 'na raib an gleó asur connaic
ré an dá fuil móra deapga oíngíte
air.

Cúir pé rspeao ar asur o'imicig
leir!

(Ar leanúint).

An Saéóil acá as gac páiré ra tír!

Foclaí Saéóilge acá as gac páiré
i sConnuae Baile áta Cliaé asur gur
ceart úrao a bainc arca rna rcoil-
eannaib. Molair oo na hoio in gac
aon áit lán cnuaract de na foclaí
reo beir aca. Tá na céaoa le fáil
in gac aon connuae.

An bean ríde	Slugar
An tcrean bean	Tuille (Tilly ra
boet	mbaile móir)
A leanb	Póiríní (fataí
A ghráó	beaga)
A rtoir	Maolín (gabair
A múirín	san aóarca)
A cúirle	Péirín (My péirín
Sean-tig	on you!)
Amadóan móir	Clabta
Doioar	Traírcín
Alp luacra	Mioiav
Deapga Daol	Dealg (Dalk t-ir-
Filipín	eann na daoine)
Sproeós	Praireac
Pirreóigí	Clabair
Danb	Liopracán
Pur	te., te.
Job	

Triallam Timceall na fódla Comrád Leanó

Míniú é seo ar na h-ainmneacha atá clóbuailte deas ar léar-gháil na h-Éireann (i nGaeilge) le Comluét Oireadair na h-Éireann, Tta.

Cúige Connacht.

CO. SLIGH.

CRÉADORAN:—Ait i n-ár cúigeadó cat roir Saedil agus Sall inr an bliain 1257. Tug Muirir Mac Seapailt, fo-ri, Éireann, arm móir trí Cúige Connacht éin ionnpuige do déanamh ar Cúir Conaill agus é do eir fé rmaect Sall. Táinig Sotharó Ó Domhnaill, i n-a éinne go dtí Créadoran i n-aice le Sligeac, agus tápla cat millteac eatorra ann. Do rinne an dá taoipeac com-pac aonfir le céile, agus do leonad go marbteac iad araon; aet do buadad go trom ar na Sall. Fuair Muirir Mac Seapailt bair i Mairtuir Naomh Pionriar i nEocail an bliain céadna. Mairtuir le hÓ Domhnaill do bí fé i moct bair ar fearó bliana, agus do bí Cineál Conaill san taoipeac. Ir ann-rin do rinne Drian Ó Néill agus Cineál Eogain ionnpuige ar Cineál Conaill. Agus, ar fon go raib Ó Domhnaill go tréit-las breoite, o'prouis fé a arm do tionólad, agus é féin do tabairt ar érócar i otopac an trluais i scoinne a namad. Do buadad glan ar Cineál Eogain; aet oipeac le linn na buaidé fuair Ó Domhnaill bair. Agus an érócar céadna ar ar tugad go dtí an cat é, ir ar do tugad go dtí an uais é. D'é érócar na buaidé érócar na h-uaisé.

MAŠ TUIRE:—Bí óa cat Muige Tuire ann, cat Muige Tuire tear agus cat Muige Tuire tuaró. Ir roir Tuata Dé Danann agus Fír Dols do éirpead an céad cat .i. cat Muige Tuire tear i n-aice le Comga i sCon-nae Muigeo. Do éirpead ar fearaid Dols. I sceannt deic mbliana ficead i n-a óiadó rin tápla cat Muige Tuire tuaró (i n-aice le Sligeac) roir Tuata Dé Danann agus Fómaraig. Do buadad ar na Fómaraig, agus do marbuioó Dalair Bêmeannac agus a scurt taoipeac go léir. Aveir an Céitinnac (.i. Seat-rún Seanéirde) gur deic mbliana ficead aimpire do bí roir an dá cat.

Deic mbliana ficead ir fear, roir cat Muige Tuire tear, agus cat Muige Tuire tuaró, 'n-ar éir Dalair an móir-pluag.

(Ar leanúnt).

AN TATAIR (le Maimí):—Tá mé as dul go dtí an baile móir anoir.

MAIMÍ:—An mberó tú i b'fao ann?

AN TATAIR:—Ní beao; níl uaim aet admao éin. Geata do déanamh do buaile na mbó.

MAIMÍ:—Tá níor mó ná uaim; tá té a' r' riuicpe uaim, agus suat; tá an móir an'fao oóigte.

AN TATAIR:—Tá go maic; tabairfa mé liom an capall. A Seán, cuir an capall faoi an éairt; tá mé go dtí an baile móir.

MAIMÍ:—Máirín, tar i leir annro agus abair "Seán leat" le daoí. Tá fé as dul go dtí an baile móir.

MÁIRÍN (as ruc irteac):—Ó, a daoí, an rašaró mé it'fochar (leat)?

MAIMÍ:—Anoir, a éiróin, ní féiror leat dul inoiu; níl daoí as tabairt do peallós (capallín) agus do cárr beas féin leir i n-aon éor; an éairt móir beiró aise.

MÁIRÍN:—Ir féiror liom-ra dul inr an'fao; leis dom dul, a maimí.

MAIMÍ:—Beao oir riuab adair; beiró ualac suat as daoí as teact adair.

MÁIRÍN:—Do fuidóinn ar an n'gual.

MAIMÍ (as gáire):—Ó, a Máirín, agus do rašaró tear do rašaró agus do millead.

MÁIRÍN (agus pur uirpe):—Bu maic liom dul; iarfao mé ar daoí mé do leigint. A daoí, an leigfe tú it'fochar (leat) mé?

AN TATAIR:—Ó, a Máirín, ní féiror leat dul inoiu. An éairt a beiró ašam. Tabairfa mé liom an treactain reo éugainn tú ro' cárr beas féin, agus do peal-lóisin tear féin, pároin, ašam.

MÁIRÍN:—Del, anoir, caoé an lá a tabairfa tú ann mé?

AN TATAIR:—Dia Sašairn, b'féiror.

MÁIRÍN:—Tá go maic. An otiub-raib tú éugainn cárr beas do mo bábóis inoiu? Tá cárr beas tear as Síle ní Driam.

AN TATAIR (i leat taoib):—Ní móran atá as ceartáil uait. (le Máirín):—Ní oóis liom (ní filim) go bfuil aon éeann inr na riopai. Tabairfa mé uaimín beas tear a baile éugat.

MÁIRÍN:—Tá go maic, a daoí. Tabair uan beas tear éugainn. (le n-a máirín):—Tá daoí éin uan beas, uaimín beas, bíoeac, sleoiróte, tear do tabairt éugainn ó'n mbaile móir.

(Ar leanúnt).

Comrád

Máire agus Seán ra mBaile móir.

MÁIRE:—Rašaró-ra irteac annro anoir, a Seán. Tá min agus plúr agus riuad eile uaim. Cá rašaró tura anoir?

SEÁN:—Rašaró fé oim blúipe tobac. Ní beiró mé i b'fao agus fanfao leat annro as an scoinne.

MÁIRE:—Ó, muirpe, ná fan as an scoinne. Ir amlaró beao daoine as buadad leat ar an scoinne rin agus ní beitea le rašaró ar ball.

SEÁN:—Tá go maic, mar rin. Rašaró mé ruar go tíg Tuile agus fanfao leat ann.

MÁIRE:—Ná oéan tearmádo anoir. Tá an lá ró-ole éin a beir as gáibéirac. Ruó eile, oubrar le mam ná oéanfaimín puinn moille.

SEÁN:—Ná bíoró easal oir. Agus cošar, ná bí rugin ra riopa ran anoir. Coimeadóaró bean uí Maolódomnaig tú as cainnt ir as reanéur.

MÁIRE:—Go oimín féin, ní coim-eadóaró. Abroéao léi, má bíonn rí ra riopa, go bfuil deit-near oim.

SEÁN:—Seo leat, mar rin. Ná bíimín as caiteam aimpire annro ar taoib na rriáire.

MÁIRE:—Beoira éugat i sceannt leat-uairpe. Coimeáo an carr tírim. Beiró moimnt tae ir riuicpe agus trairóin eile ašam agus caicimíto iad do coimeáo tírim.

SEÁN (as iméac, as cainnt leir féin):—O'fanfao rí as tabairt óprouite go luige na s'réine.

foclóirín

Bêmeannac	of the blows
Buailte	a pen
Érócar	a hier
Chonán gaoite	whispering of wind
Eapcainne	cursing
Gáibéirac	wandering aimlessly
Gnórac	grunting, howling
Ionnpuige	attack
Leonó	was wounded
Peallós	pony
Pic	pitch
Racaro	frock
Siopaireac	whispering
Tionólad	to mus.

(féac foclóirín na bpuaim le Com uet Oireadair na hÉireann, teor. 26.)

Comluet Oireadair na hÉireann, Teor., Do clóbuailt ar 5.

GIR·NA·NÓS

Iml. 1, Uim. 12.

Pingín a Luac.

Meiteam 2, 1923.

GREANN

PLAICÍN AR DAIÓÍ.

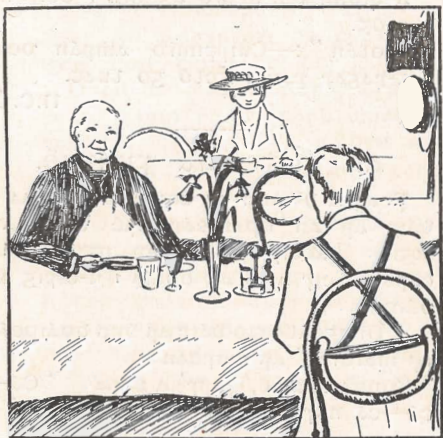
Tairtealuirde 'do bí a5 potúioct ar bótar le hair peilge. Connaic pé fear a5 tocaile uai5e a5ur é a5 obair 50 dian. 'Do cuir an tairtealuirde an ceirt reo cuige "Ir 'dóca," a5eir pé, "50 b'ra5ann 'daoine bá' 50 minic annro?"

"Ó ní b'ra5ann," a5eir fear na nuai5e 'do 'deanamh, "a5t don uair amáin."

Oirigea5 airm 'do bí i n-a fuidé a5 bóro an hio i 'oigis ó'ra lá, a5ur ra5art cu5al, ciuin or a 5omair amac. Bí an t-oirigea5 poirt bla5mannac, a5ur a5eir pé "má bíonn amadán 'de mác a5ampra 'ré mo tuairim 5uró é ruo 'do b' fearr a 'deanamh 'de ná ra5art."

"Cítear 'dom ná raib an tuairim 5e5ona a5 t' a5air" a5ra an ra5art 5o deap, mín.

Úna bea5: Cao na 5aob plaicín a beit ar 'dairí, a máam?

Mam: Ó, a Úna, a 5uirín, tá 'dairí an-léigeannta a5ur bíonn pé a5 'deanamh r5uiréir ar 5o leor ruoái a5ur ir 5nā5ac plaicín ar 'daoine 'de'n t-ra5ar ran.

Úna bea5: A5ur cao na 5aob an oir5eo ran 5ruai5e oir5-ra mar rin, a máam?

Mam: Amac leat anoir, a Úna, tá na páirtí a5 5la5óac oir5 amuig annrin.

An 'Doctúir (a5 réacaicnt ir5ea5 ra reompra i n-a raib na 'daoine a5 ranúicnt leir):—"Cé a5aib ir ria tá a5 ranúicnt?" a5eir pé.

An Táillúir (a5ur bille i n-a láim aige):—"Míre, a 'doctúir; tá pé tpi bliana ó 5u5ar an 5ulaib úo 'duic."

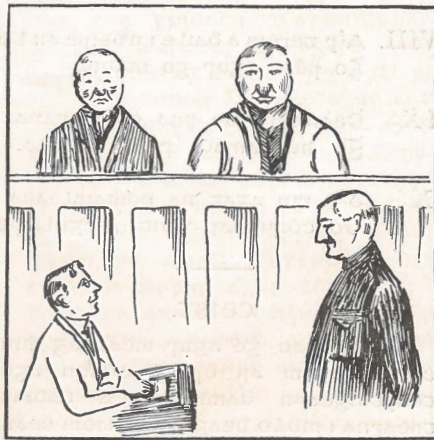

AN FEAR FIAL AR IARRAÍO.

Tuga5 Albana5 a5ur 5iú5ac i lá5air na 5uirce.

"Fuair mé an beirt reo ar an t-rháro a5ur iao ar meirce," a5ran póilín leir an nguir5ir.

"A5ur cá b'fuil an tpiú fear?" a5ran 5uir5ir.

An 5ailín aimprie (a5 tea5t anuar an r5aighe):—"Níl an maigir5eap ir5ig, a bean uaral."

An bean uaral:—"Tá fíor a5am; 5uala mé i 'dā rá5 leat 5úpla nóimic ó poín."

Doine an 5earta ir móir an 5eapó 'Dainne 'd'ól;

Domnac Cárca ir móir an náir5e beit 5an reoil.

Spoipeann eac mall muileann.

Ir tpeire tuat ná tigeapna.

Ir binn 5u5 éin 'n-a 5oill bi5 péin.

Ir tpiom an t-uala5 an t-aib5pior.

Bí an 5ighe a5 cur ceirt ar na reoláirí i 'o5aob Tip-5ólar. "Tuige nac 'o5éigeannta an 5ruan ra5í ar Impir5ea5t na Breataine?" a5ra'n 5ighe le 5arúir bea5. "Beil," a5ra'n 5arúir, "ir amlaib nac b'fuil don muimigín a5 'Dia ar an 5apana5 ran n'ooré5ar."

OIDEAS—CEACTANNA SIMPLÍ CRUINNEOLAS

Oeic gcomhairleada do'n sgoiláire.

- I. Bí ar rgoil sae maidin go sneanta 'r go puinteálta.
- II. Déan do léigean go cúnamac, 's do dhalgar go macánta.
- III. Do ceacta rgoile meabhair, a' r fogluim go h-iomlán iad.
- IV. Ná bí ag caint a' r a' reanóir 's an rang imearf na rgoiláirí.
- V. Cuir-re uait díomaintear, ná bí leir cóirde páirteac.
- VI. Riallaa 'n múinteora, 's a comairle 'riao ir feárr duit.
- VII. Bí ro' carair caréannaac do éac, a' r ro' compánac.
- VIII. A' r teoiria baile i noie an lae go réir agus go mánta.
- IX. Deannuig do rna comairana go hupramac 'r go mánta.
- X. A' r rin agat na comairleada do éirigear duit, a rgoiláire.

CEIST.

Tá pionnac, sé agus mealbós mine coirce agam ar bhuac abann agus teapuisgeann uaim iad a tabairt tpearna i mbá deas. Tis liom ceann amáin aca a tabairt liom 'ra bá deac níl ceao agam níor mó a cup ann. Anoir má pástap an pionnac agus an sé le céile beir an sé ite agus an pionnac ar teact ear n-air dom agus má pástap mé an sé leir an mealbós mine coirce beir an min coirce ite agus an sé ar teact ear n-air dom. Ce'n éaoi ar eus mé tpearna iad.

Abair go farta (tapa):—

Tri toigte cloice ar tri troigte cloice i Min na Cloice glaire i gCoic Slige.

Bairille biolair agus biolair i mbairille agus mac maot-muir in a maot ar an bairille.

Tomairanna.

Tomar orm, tomair ort, caróe bris na sceitpe rlat, caróe do dealgan a cup i mbuat?

Ceáirar n-a rúe, ceáirar ar cup, an roibin ar veiréad agus veiré as véanam an eolair?

Caróe tá toll 'ra coilid uo tall ag airuigad glaim, puirín iapainn agus riacta cruinn?

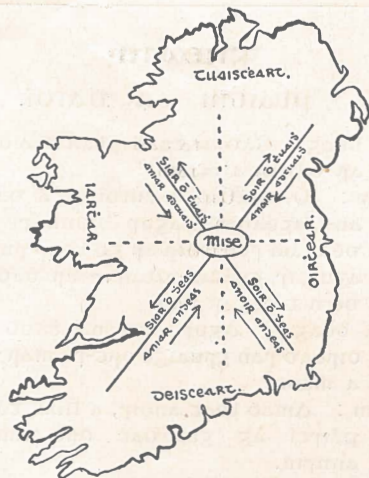
Seairriaró fpanncac agus é ag uamra ar leac-coir?

Cruinneolas.

na h-áirde.
(Ar leanúint.)

Veineamair tráct ar na ceitpe h-áirde an t-peactmain reo sab toirainn.

Ac tá áirde eacorta ro. Níor móir uinn macnam a véanam ort a noir. Féac ar an léar-rcail reo. Cuir i scár go bfuil tú in do fearam i lár na h-éiréann.

Dá mbeiré ag dul go dtí béal feirre, ní hé an bótar ó tuair a tabairt ort, ná an bótar roir, ac bótar eacorta. Tabairt an bótar roir ó tuair ort. Ag dul go béal feirre duit beiré ag dul roir ó tuair, ar carad duit beiré ag teact anoir do tuair.

Dá mbeiré ag dul go loc gcarmain beiré ag dul roir ó deap, agus ar carad duit beiré ag teact anoir an deap.

Ag dul go Ciarrige duit beiré ag dul riap ó deap, agus ar carad duit beiré ag teact anoir an deap.

Dá mbeiré ag dul go Sligeac beiré ag dul riap ó tuair, agus ar carad duit beiré ag teact anoir a tuair.

Meabruig na h-áirde reo anoir:—

- Ag dul ó tuair.
- Ag teact anoir do tuair.
- Ag dul roir ó deap.
- Ag teact anoir an deap.
- Ag dul riap ó deap.
- Ag teact anoir an deap.
- Ag dul riap ó tuair.
- Ag teact anoir do tuair.

Tabairt ré ndeara an veiré roir an gaeitil agus an véarla. Veir an véarlóir n.e., veir an gaeitilgeir S. ó. T., agus mar rin tri na h-áirde reo go léir.

An gaoe do tuair bionn ri cruair ir cuiréann ri fuact ar uoaine An gaoe an deap bionn ri tar ir cuiréann ri ag fap na riolta; An gaoe anoir bionn ri tair ir cuiréann ri brait ar éaoie; An gaoe anoir bionn ri rial ir cuiréann ri iare i linde.

Do'n aos ós

Litir ó tír na n-ós.

A páirte, a éirde,

Ir iongantac ar fad na cuntairí atá ag teact eugam ó gac áir ar an obair áluinn atá gá véanam agair in na rcoileanna. Áirim go mbeir rib go léir ag dul pé rcpúu an mí reo eugainn agus go mbeir rib ag fagail leabha nua le h-áir na bliadna ro eugainn. Nac doibinn oib. Connaic mé cur de rna leabha nua ro agus tá riao go cana, go móir móir na leabha gaeitilge. Ó, nac orair a beir an t-áir nuair éirí rib iad. Agus cozar, a páirte, beir tráct ar tír na n-ós ionnta agus ar gniomair na ngairceac bí i n-éirinn fadó. Agus na pictiurí atá ionnta, tá riao go gleoite féac anoir, nac ceart oib beir an-éanúil ar búr múinteoirí.

Ir mire go ceanúil orair-re, niam éinn óir.

Litreacha na seactmaine seo.

Veirum craob na seactmaine reo do máire ní h-áir, ó Tobair páirte i gCo. Luimnige. Veir eile ó n rcoil céadna atá veiréac com mair le Máire ac go raib a cur rcpúu veiréac par beas níor veiré—Miceal ó h-áir agus Máire ní Cuir. Molaim go móir an triur ro ó Tobair páirte.

Fuair mé litreacha deap ó páirte Cloair Uirulac i Sligeac. Tá riao go mair agus go cruinn. Beir mé ag rúil le litreacha ó Cloair Uirulac go minic feara.

Ir cruinn agus ir deap na litreacha a táinig eugam ó Cill Moiceallóg i Luimneac. Molaim na cailíní agus na buacailí do rcpúu iad.

Tá na páirte do rcpúu eugam ó Ror ó gcarbpe agus an léim i gCo. Corcaige go mair.

Ná h-áirte agus na litreacha a fuair mé ó "Éirde Óir" (Muiré deas), bíodar go caiteac.

CEIST AGUS FREAGRA.

E. ó Loc Léim agus Éirdeán Donn:— Tá an ceart ag an mbeiré agair i réirdeac na ceirte úo.

Una:—Tuisimio véarla mair go léor ac ní lmit ro-éirte air, an doirgeann tú, mar ir i an gaeitilg a bionn i n-uráir agair i veir na n-ós.

"Ceolán":—Cuirimio amáin ve'n t-rafar ran i gcló go luat.

n.c.ó.

AR SLIGE NA FÍRINNE.

Fear a bí ann ar cuiréad fuagra a báir ar an bpáiréar tré dearmad éigin. Labairt ré ar an ngután le carair leir a bí ag obair i n-oiris an páiréir.

"Bí rgeala mo báir ar búr bpáiréar ar maidin," ar veiréan.

"Connaicear é," ar' a car. "Cá—cá—cá har a bfuil tú ag labairt?"

51

{

{ I

{ d

{ r

{ éin

bi
aice
atá
táinig
Riact
móir
agus
na r
tama
bóir
ouba
Colm
agus
irrig
bu
rean-
tráir
teact
o'oir
"Ó
anair
táimí
bóir
caitce
ruid
"S
hái,"

ÉINÍN AN CÉOL.

Gléar C minoip.

Par Deas Meap.

Music notation for 'Éinín an Céol' in G major, 2/4 time. It consists of four systems of notes and rests, with lyrics in Irish Gaelic written below. The lyrics are: 'Éin - in! a éin - in! a - náir - de ar an tSicann, 1r', 'binn liom, 1r binn liom, 1r binn liom do pann; 1r mil - 1r do', 'glór beas, 1r deas é do céol,, an tcioc-pá a - nuar cuşam a', and 'éin - in san ríomól.'

11.
A éinín! a éinín! nac doibinn do
raoíal,
as reinn go meiríeac i scaiteam
an lae;
An tciocpá anuap cuşam go gclioirpinn
do réad,
1r beas fáilte 1r fice im' áruir
iomac féin.

111.
San maipis, san cúram, san ceangal,
san ceo,
1r doibinn do raoíal-ra ó maoin
go nóin;
An ruaricear tá 'sat-ra, ba maic
linne é,
1 Saor Stát na héireann, a éinín,
a laog.

an bean fhortac.

Bí beirt rparlín 'na gcómnurde in
aice leir an locán beas, baile beas
atá taob' tiar de'n Spídeal, agus
táinig ríad' com' fada le baile loca
Riad ar lorig oibre. Bí uaine díobta
mór láirín, agus bí an uaine eile beas,
agus bí ré lag dá réir. Ar tuicim
na h-oidce connaic ríad' fean-tig
tamall beas uata ruar as báir an
bóirín. Cuadar ruar an bóirín agus
dubairt Seán, an fear mór láirín, le
Colm, go mbuailfead ré ar an dpar
agus go n-iairfad ré ceas fanact
irig coir teine go dtí maoin.
Buail Seán ar an dpar agus táinig
fean-beanin beas fearb amac ar an
tpháir. "Céaró 'ta uaire atá as
teact as mo dpar an tpháir reo
d'oidce," ar ríre.
"Ó" arfa Seán, "1r beirt rparlín
anar ar Cuan na Mara atá asat,
táinig ar lorig oibre; ríubalmar
bótar fada inoiú agus táinig tuiríeac
caitte agus ar fon 'de leis uáinn
ruir leir ar teine go maoin."
"Suir leir an teine go maoin,"
nai," arfa an tfean-bean. Má tá ríu

ionann obair a déanam bearpair mipe
neart le déanam díb maoin i mbárac;
Táinig péro le dul as bualaó coirce."
"Táinig pártas agus déanpáimio ar
nóiceall duit" arfa an beirt fear.
Tug an tfean-bean leat ríorí pacat
teó dóbta le n-ite act ba beas oíra
an méirín ríorí beasgnac caillte
leir an oípar.
Cuiread amac ra ríoból iad agus
dubairt leo beirt péro le tophá le
fáinne an lae ar maoin.

Maoin lá ar na bárac ruar na
rparlín na ríortí agus cuiread
na buailtean i gcóir. Bíodar as
bualaó coirce go láirín act níor
táinig an tfean-bean amac cúca go
ruir ré as tanpungt ar a dób beas
a élog agus nuair táinig rí dúbairt rí
leo teact irteac, go ruir an beite péro.
Cneir uaimpe ríu b-ia na buacailí
a bhorcuig agus a rinne an dfeirín
Suirdeadar ríor as an mboró ar asair
a céile. Táinig an bean beas agus
leas rí ríob mór pacat cúca agus
cruirín lán le bainne gaur.

Toruis ríad as ite act ba beas an
meap a bí aca ar an mbeata. Ní ruir
ríad act leat-fáirta nuair d'áruig
an tfean-bean léi an ríob le beite
a tabairt do fear an tige, bí ré taréir
teact abairt ó donac capall bí in luir
"Pacat ar bainne gaur, 1r oic ar
beata é," arfa Colm. "1r ríor duit
rin," arfa Seán act ní oibreoaimio
act go péro pocair ar fead an tpháiróna
fan go ríoll ar múnemio ciall agus
flaitéamlaact do'n tfean-mnaoi
fórtas rín. Cuadar amac go péro
agus iad as leigint oíra go ruir
ríad lag, ríionta, d'áruigdear na
ríortí. Seapad ar asair a céile.
Toruis ríad as bualaó go mall rígin.
Suap agus anuap! Suap agus anuap!
Taréir tamall toruis ríad ar port
agus do réir mar bíodar as tarraing
gac buille bí an port ar ríubal aca.
Do cuala an fear na buillí beasga laga
as teact anuap ar na punáinn.
Cuair ré amac. D'féuc ré irteac
tphó an dpar agus connaic ré an
beirt ar asair a céile agus iad as
obair go bog péro agus an uáinn
reo as 'caon uaine aca do réir mar
tarraing ré buille.

"Pacat 1r bainne gaur
"Tarraing anuap go péro!!
"Pacat 1r bainne gaur
"Tarraing anuap go péro!!

"Ó muipe, muipe," arfa an fear leir
féin, "tá mé ríphorta, ní bíod an
coirce buailte go deó." Cuair ré
irteac 'ra éirtín agus bí ré féin agus
bean a tige as labairt go n-áir 1r
go fearb le céile. Cuala na rparlíní
iad agus bí ríor aca go mbead beite
maic aca an céas lá eile. Fan go
gclóiríu tá!

(Ar leanúint.)

Fear fada ríonn n-a fearam ra
ngleann,
1r san uata 'n-a ceann act deilgne
1r deamain?
—Feócaóán

Fear fada dúb n-a fearam ra tphut,
S san focal 'n-a beal act lul, lul,
lul?
Fuaim an tphóta.

TRIALLAM TIMCEALL NA PÓBLA.

CHOC TUAD.—(Timceall oét míle ó Gaillimh) áit in-ár cuireadh cat millteach roimh Iarla Cille Dara agus Iarla Cloinne Riocairt na mbliain 1504. Gaedil ar fad nac móir do bí ag troid na cat ro. Ar tsoib Iarla Cille Dara do bí taoisigh leite Cuinn beagnac ar fad, aet amáin ó Néill; agus ar tsoib Iarla Cloinne Riocairt do bí na Brianaigh, Clann Coilein (Mac Con Mara), ó Cearbhall 7c. Do bpuceadh de Iarla Cloinne Riocairt (do buadhadh oíche) agus do marbuidh 2,000 díob. Ní raib ciall ar bit ag na Gaedil agus a leiteo ríto de ár do déanamh ar a céile ar maite le rna Sapanaisg san don cúir ceart náirúnta cuige. Ní raib ann aet ceirt phuibáirdeac roimh an dá Iarla.

CHOC MUADÓE, i n-aice le Tuam dá gualann i gCo. na Gaillimhe. Do cuir Catal Crob-dearg mainirtir ar bun ann, agus fuair ré bár na mainirtir céadna na bliain 1224.

EACÓRUIM UÍ CEALLAIGH, áit ar buaileadh cat roimh Gaedil i Sapanaisg na bliain 1691. St. Ruth taoisreac fhanncac do bí i gceannar na nGaedil, agus gincle i gceannar na nGail. Do bí ag eirge go maite le rna Gaedil na cat, aet do marbuidh St. Ruth, agus do buadhadh ar na Gaedil. Do bí an Sáiréalac na cat ro, aet do bí St. Ruth i n-éad leir, agus níor mínig ré réim no cúinre an cata do, agus níor b'féidir leir an Sáiréalac an díobáil do leigear.

CLUAIN PEARTA:—áit i n-ár cuir naomh bpuceadh mainirtir ar bun na bliain 558. Duó iongantac an máirnéalac é bpuceadh, agus veirtear go nveacáir ré go dtí America. Ar don cuma cuairt ré ar iompar fada ran fáirge móir tiar ar lorg an Oileáin úo go dtugtaoi i bpuceadh air. Scriob ré cúntar ar an iompar rin. Do léig Columbur an cúntar rin agus veirtear gurb é do cuir i n-a ceann dul ar lorg America. Fuair bpuceadh bár na bliain 577.

MAÍG MUCRUIME, roimh baile áta an Ríog agus Gaillimh, áit i n-ár cuireadh cat roimh áit doimpear agus Mac Con .i. mac Saróbe ingean Cuinn céad-cataigh. I r amlaíó tápla an cat rin .i. do díbir Oíll Ólom Mac Con ar éirinn, agus le linn a deorúiocta do rinne ré cáirde do féin, gur táinig ré féin agus beinne bpuce

Mac Ríog na bpuceadh móir agus móir-cúir eacéronn eile leo, gur cuireadh cat ar áit doimpear Rí Éireann do bí ag cabrú le n-Oíll Ólom. Do bpuceadh de áit agus dá fluag (do buadhadh oíche) agus do marbuidh áit na cat. Luagáir láma do máirb áit. Oíll Ólom do bí Oíll Ólom doob' ead luagáir, aet do bí ré ag cabrú le Mac Con. Do gab Mac Con Ríogáet Éireann ar feadh veic mbliain ficeadh i n-a díaró rin.

COMHÁD.

(Ar leanúint).

BEAN AN TSÍOPA:—féac, a máire, reo poinnt bagúin a fuair mé ó muinntir Duineada i bpuceadh agus tá ré go veap. Ba ceart duit píopa de a tabairt abailte leat.

MÁIRE:—Ní dubairt mo mam don ruo mar gheall ar bagúin.

BEAN AN TSÍOPA:—Ó, ní raigáir ré amuag. Seo blúire veap. Veir leat é.

MÁIRE:—An móir atá na píopa ran? **BEAN AN TSÍOPA:**—Ceirte púint go leir.

MÁIRE:—Agus an móir an púint é? **BEAN AN TSÍOPA:**—Tabairt duit ar reilling i r dá tírtiún an púint é.

MÁIRE:—I r dóca go bfuil ré com maite agus an méro rin a bpuir liom.

BEAN AN TSÍOPA:—Ní veir áit-veacáir oir, geallaim duit é.

MÁIRE:—Béad ag bogadh anoir. Togfaidh Seán leir na trairóin ar ball. Slán agus anoir.

BEAN AN TSÍOPA:—Go n-eirgí do bótar abailte leat, a máire.

AN T-ÁDÁIR:—Don réac nua ó n mbailte móir, a Seán.

SEÁN:—Níor airigear don ruo, a Ádair. Tá an páiréar i r tuis, b'féidir go mbeadh don nuairdeac ann.

AN T-ÁDÁIR:—Ó, máire, táimíó bodar ó páiréir. Ní l dāda ionnta aet bpuirdean i r troid i r áirann.

SEÁN:—I r dōig liom féin nac bfuil nigte com h-olc agus veiríó na páiréir.

AN T-ÁDÁIR:—B'féidir nac bfuil. An dtug tú don blúire tobac leat?

SEÁN:—Tugáir blúire liom.

AN T-ÁDÁIR:—Tabair dom blúire de. Ní raib gal agus ó am oinnéir.

SEÁN:—Lionfao-na an píopa duit. Ó tá an píopa ro rtopuite. An bfuil réirdeoir agat.

AN T-ÁDÁIR:—Sáit bpuir tuisge ann, no bpuir ar an rpuab.

SEÁN:—Go maite. Tá ré réirdeir agam. Tá ré ag tairingt go maite anoir.

AN T-ÁDÁIR:—Tá ré go maite agat, a Seán, tabair dom é.

SEÁN:—Tá an tobac ran poinnt úr.

AN T-ÁDÁIR:—Gabaím oim go bfuil. Cáir ceannaisg tú é?

SEÁN:—I dtuis an cúinne. Dúor cun dul go dtí an píopa tíor aet bí veirtear an domáin ar bpuir.

AN T-ÁDÁIR:—Seadh, agus i r dōca go raib i r ag cailitōirdeac i r píopa an plúir.

SEÁN:—Ní raib, máire. Bí eagla uirte go mbeadh an trairóna rliuc. Bfuil an píopa bog agat fóir?

AN T-ÁDÁIR:—Tá ré go bpuir agam anoir. Fáig an páiréar úo go bpuirdeir cad tá ann.

SEÁN:—Tá go maite. Gēobad.

AN PEAR TUADTE AGUS AN MONCAÍ.

Bí fear ó n dtuait ar cuairt i mbailte áta Cluait le goirí. Ba maite leir gac ruo féicéal na dōig go mbeadh adbar reancáir agus innre rgeal aige nuair a raicadh ré abailte áir. Lá amáin cuairt ré go dtí an Soo. Bí ré ag bpuirdeir áir ar na h-ainmíóte riadaine roimh beag agus móir, ar na h-éanada agus ar na h-iontar go léir. Ag rpuirdeirdeac áir do, connaic ré moncaí beag gleoite na fúirde ag bun crainn a bí ann. Ba mian leir an fear bpuirdeir níor géirde air, agus anonn leir na déin an moncaí. Aet bí reirdeir rō-glic agus ruar leir inr an crann ar an taob cúl .i. ar an taob a b'fúirde ar rpuirdeir ó n fear. Ní raib dāda le féicéal ag an fear anoir, aet an ceann ag gōbad amac corru-air ag cúl-comhéad air. Dar leir féin go raicadh ré áir ar an crann agus go bpuirdeir ré ó n taob eile é. Áir leir, aet ba maite an máire do n moncaí é. De réir mar bí an fear ag dul áir, bí reirdeir ag dul áir fōrta. Máir an fear ag rpuirdeir áir ar an crann go dtáinig ré go dtí an áit a raib ré nuair a connaic ré an moncaí ar dtúir. Máir an moncaí ag dul áir fōrta ar cúl an crainn i gcomnuirde ar éaoi i r nár b'féidir leir an fear é féicéal. Ceirte agus oirde: "Ar cuairt an fear áir timceall ar an moncaí?"

(DUB-FOCÁIL.)

Litir éam, cuir ríor san rgit agus rlad na n-iaris gac ló agus máirdeir gac mīotail buirde áinn an ríogáin áluinn óis. E. Lion-óir. Eleanor.

Comluet Oirdeacáir na héireann, Teor., Do élobuail agus oíllirig.

GIR·NA·NÓS

Iml. 1, Uim. 15.

Pingín a Luac.

Meiteam 23, 1923.

GREANN

AN CÓCAIRE AGUS AN CAT.

Cócaire doo bí ag ollmú feóla le haíad dinnéir, agus dóigeaó go dona é, ra trlí go raib ré san maít. Trí púint feóla doo bí ann. Doo cáit pí amac é, agus dubairt pí leir an maigirteáir supb é an cat o'it é.

"Tá go maít," a Caitlín, apra an maigirteáir, "ir péirir linn an pceal do tártail go cruinn." Rug pí ar an gcat agus doo cúir pí irteac ra peála é cun é do meadcaint. Trí púint oíreac doo bí ann. "Anoir a Caitlín," ar pí rin, "ir dooca supb iao ran na trí púint feóla, aet cá bfuil an cat?"

cleas tomáis.

Ní raib Tomár ós ar foínam agus tug an doctúir buiréal doo. Bí an buiréal fearb, níor taicnig ré le Tomár aet zeall a mátair pingin doo aet go n-óirpáó ré é. Zeall ré go n-óirpáó, fuair ré an pingin agus irteac ra éirtin leir.

Tamall na diaid ran o'fiarraig a mátair de cao a pinne ré leir an bpingin.

"Ceannuig mé uball ar leat-pingne," apra ré, agus tug mé an leat-pingne eile do Seáinín mar o'ól ré an léigear dom.

Ir glar iao na cnuic i bpaó uainn.

an téireannac.

Bí éireannac, Albanac agus Sapanac i gcuirdeacta a céile i nAlbainn. Bí riao san obair agus san piginn in a bpócaib. Bí riao ag riubal o maíoin san gheim le n-ite agus san bealac aca ar gheim bíó a faíail. Dar leir an éireannac oá mbéaó ré leir féin sup breairr a déanpáó ré ar doo péin, ac ní raib ré inoán cor a cúir ar an Albanac agus ar an tSapanac. Bí an oíóce ann anoir agus bí a ráit ocpair oíta a oíriúr. Bí riao ag riubal trarna ar oíroiceaó agus bí aba oómain, leatan píce troisg píor píta. Bí an zeallac ar an aer agus bí pí ag caiteam a pgaile ar an uirge le taob an oíroicé. Deapic an trúir fear ar an pcaile agus pinne riao amac sup cnar cáire bí ann. Dar leo féin sup maít aca an cáir le n-ite; ac caioé mar bí riao ag dul a faíail? Bí píor ag an éireannac ac níor maít leir é innre doóca go no-óobann. Pá cionn tamall apra reirean, "Tá linn anoir, tá píor agam-ra caioé'n oíis leir an cáir a faíail." O'innir an téireannac annpin caioé bí aca le déanam.

Fuair an tAlbanac gheim oá bpóis ar an tSapanac agus leig píor leir an oíroiceaó é. Fuair an téireannac gheim oá bpóis ar an Albanac agus leig an beirt píor. Nuair a bí an beirt cpocta or cionn na h-abna, apra 'n téireannac—fanaigirb orraib bomaite go gcaitpíó mipe píleós ar mo láma. Ní facar an Sapanac nó an tAlbanac o poin.

Atair (go péir): "Nac bfuil píor agat, a Liam, an puo adubairt an fear cpionna úo, pí Solam, i ocaob' duine nac déineann úpáó de'n trlaic, loiteann ré an leaib." Liam (go tapcuirniúil): "Tá' go maít, ac dar n-óis, ní dubairt ré é rin go oí go raib ré féin fáirta ruar."

Sa gaoe a nreap bionn tear ir topaó, Sa gaoe aniar bionn iare ir bainne, Sa gaoe a oíuair bionn píoc ir feannab, Sa gaoe anoir bionn ruac ir fearpéainn.

an oub n-a zeal.

Fear boet a cuair go oí an marpaó aon uair amáin agus tug ré a aprailín oub agus a trucailin leir. Bí dúil aige ra mbraon agus mar ba gnaeac buail ré irteac i oíis tábairne agus o'fás ré an t-apal boet na fearam amuig ar an t-rráio. Bí an lá ruar agus bí an t-apal ag cpeatil leir an bpuacé agus ir dooca leir an ocpair. Duine daonna a bí ag gabáitc tar bpaó cúir ré bpa' anuar ar an apal boet. Bpat bái: oob' eao é. Ar ball táinig fear an aprail amac agus é rúgac go leor. Connaic ré—mar a faoil ré—apal bán na fearam mar o'fás ré a apal oub féin agus é ag dul irteac ré déin a bpaoinín. "Cá bfuil m'apal?" apra ré le fear a bí n-a fearam ar an t-rráio. "Ir dooca sup goio bitúinac éigin é agus sup fás ré an puirín bán ruarac ro n-a ionao.

Ir ruar an oub doo cúir n-a zeal ar fear an óil.

tomás.

Fáirpín agam-ra,
Lán de daoin' uairle,
Tá a gcaipíní goim,
Ir pibíní anuar leo.

(Fáirpín Lin.)

Maíairtí;—Cao ir líon (net) ann.
Scoláire;—An-cuio poillíní beaga ceangailte le céile le píorai córda.

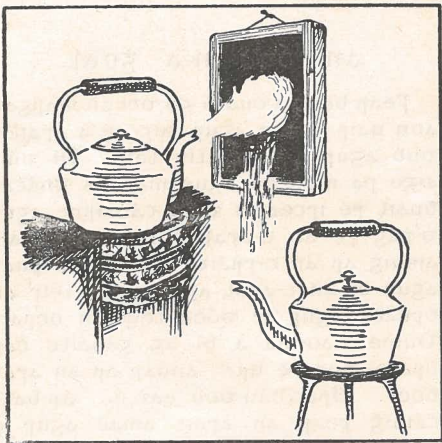
OIDEAS—CEAÉTANNA SIMPLÍ CRUINNEOLAIS

CRUINNEOLAS.—(Ar leanúint.)

AN FEARTAINN.

Ar túsair fé n-deara na locháin agus na rructáin ar na bóite na tar éir na feartanna? Cá bfuil ríad anoir? Táinig an grian agus tiorruití rí iad. Súis rí riar rian aer iad.

Cabair fé n-deara an ciotal as riuad ar an teine. Féad an gal as tead ar an bpiopán.

Tá a ríor agáinn gur ó'n uirce ra ciotal atá ré as tead. Féad ar an gciotal eile na bfuil ar an teine, ní feicimí gal ar bit ar a piopán. Ní fuláir nó gurab é tear na teine ir cionntad leir an ngal, agus ní fuláir nó gurab é uirce an ciotal é mar bí níor mó uirce ra ciotal nuair cuireamair ar an teine é ná mar atá ann anoir. Cuir piopa rlinne nó piopa iapáinn ór comair an gal agus éirir braona uirce ar an rlinn nó ar an iapáinn. Deim tú uirce de'n gal leir an rlinn. Ir amlaio deim é do fuaia agus o'iompuis ré tar n-air n-a uirce arir. Anoir cabair fé n-deara na féirí an gal o'feicint as béal an piopáin agus ní féirí é feicint irig ra ciotal. Tós an clár de agus féad irtead ann.

Ní féirí an gal o'feicint go bfuairann ré beagán. Nuair cuireamair an rlinn ra gal o'fuar fé a tuille é agus deim an fuaia rian uirce de arir.

Meabruis an méirí reo anoir:—

1. Go ndéanann tear gal o'uirce.
2. Nac féirí an gal ro o'feicint go bfuairann ré ponn.
3. Nuair a fuaiaann ré a tuille iompúigean ré tar n-air n-a uirce arir.

Anoir bíonn tear na gréine go ríor as déanam gal o'uirce an domáin, 'ré rin le ríad oá rúgá ruzer ra rreir, nó oá o'iompu. Ní feicimí an gal go bfuairann ré, o'iréad mar gal an ciotal. Fuaiaann an gal nuair teiréann ré ruzer ra rreir agus éimí é i bfuairann rcamall. Féad ruzer ra rreir agus cabair fé n-deara na

rcamall agus riapraig o'iot féin cao de tá ríad oéanta agus cao do tús ann iad.

Nuair fuaiaann na rcamall a tuille oéantair uirce o'iot arir agus tuiteann ríad anuar i bfuairann feartanna.

CEISTEANNA.

An b'aca tú gal ar piopáin ciotal riam? Cao de tá an gal rian oéanta? Cao na taob ná feiceann tú é as béal an piopáin, nó irig ra ciotal? Cao é an o'irí atá ríor an gal ro agus na rcamall tuar ra rreir? (Ní'l don o'irí mar ir de uirce atá ríad go léir oéanta). Nuair fuaiaann na rcamall cao tuiteann amac o'ra?

Cao a tiorruitigean na locha agus na locháin agus na rructáin? Cá o'iréann ríad? An b'feicimí an gal as o'ul ruzer ra rreir? Catoin a éimí é? Cao a tuiteann amac ar na rcamall nuair fuaiaann ríad?

(Leanfar de.)

LITIR Ó TÍR NA NÓG.

A páirtí, a éiríde,

Táim an-burdeac de rna buacaili agus na cailíní do rreirí cuigam an t-reacmáin reo. Ní'l na comórtairí cuirí i leat-taob éor ar bit. Ó ir ruo gur táinig na rreirí com mair rin lib tabarrao rreirí o'ib an t-reacmáin reo cuigam agus tabarrao duair do'n rreirí o'irí ir rreirí a cuirí ríor o'ra. Beró mé as coinne le móran airí uair anoir a páirtí.

Táim an-burdeac ar ríad o'ib reo a tús cuiread dom mo laeteanta rreirí a tairéam n-a b'ocair. Má'r féirí é tabarrao cuairí o'ra i rreir an t-ráiríad. Ba mair liom ríad go léir do feicint agus b'féirí go b'feicint cuirí agus o'irí go rian ríad laeteanta rreirí o'ib.

Míre, agus cion agam o'raib, niam éinn óir.

Tá lreaca deara ór mo comair ó Clodair na Toirbíte, Cairleán an Cumair. Ir an-mair na rreirí o'irí iad Máire ní rreirí, Cairlín ní Cairlín agus b'ruirí ní Ruirí. Tá ríad agam go bfuil méar b'ruirí com mair ir bí rí riam um an rreirí. N.C.O.

COMHÁD.

MÁIRE:—Tar irtead a d'air. Táimí as fuaia leat irig.

DÁID:—Cao tá uair o'irí anoir, a Máire?

MÁIRE:—Túsair zeallúint o'irí arir go neorpa rreirí o'irí. Nac cuirí leat é?

DÁID:—Ó míre, míre, ir cuirí beró mé irtead i gcioll cailíní n'omint.

MÁIRE (as rreirí irtead):—Bíod go léir cuirí ann rian anoir. Tá d'air as tead irtead agus innreirí ré an rreirí o'irí.

SEÁN:—Scéal na gcuirí leat, an ead, a Máire?

MÁIRE:—Sead. Bí ré cun é innreirí arirí ac bí co'laó ar mair. Seo cuigam é anoir. Seo, a d'air, ríad ann.

DÁID:—Cá bfuil do mair, a Máire?

MÁIRE:—Cuair rí riar ra reomra ó ciana beag.

DÁID:—Ir o'ra go ríad rí b'orí as éirtead lib ann.

Mam (as tead aniar ar an reomra):—Ní rabar míre. Ac ní beró riamnear aighe ar an mbeirí reo go mberí an rreirí innreirí agat-ra.

DÁID:—Ó, má'r mar rin é, cairlíní riamnear do cuirí o'ra.

MÁIRE:—Agus an b'aca tuar iad a d'air?

DÁID:—Na lúairí do táinig go rreirí an baile móir, an ead?

MÁIRE:—Sead, a d'air. Cuirí leat do tús Seán o'ra.

SEÁN:—Éirí a Máire. Nac cuma cao a tús mé o'ra. B'iríad ba éairí a cabairí o'ra ir o'irí liom.

MAM:—Cabairíann-re g'ocairí o'ra.

DÁID:—Lá donair a táinig ríad agus cuireadair ríad i lár an donair. Bí mairí móra leatair aca agus mar a bead búclá airí o'ra agus oá g'lar ar gac don mairí. Cuairí o'irí aca anairí ar b'orí móir agus bain ré de a láríanní agus a éora móir agus a naca. Agus oá b'feicé na ríanní bí air agus an ríad o'irí a bí ar ríad leir agus an cuairí éoraí a bí air ba o'irí leat gur marcuir é.

MÁIRE:—Agus an mbíonn ríanní agus ríadairí ar marcuir, a d'air?

DÁID:—Ir o'ra go mbíonn, a Máire, ac ní ar marcuir a b'orí an babta ro. Ré rreirí é, o'iríad ré ceann de rna mairí agus tós ré amac ar rreirí, rreirí, cluis, uairí o'irí, agus móir-cuirí g'iríad eile oéanta o'irí agus o'irí.

SEÁN:—Arí' ór agus airíad iad a d'air?

DÁID:—Tús, a Seán, bíod cailíní agat. Ór agus airíad aca rian! Ríar ir rreirí, a mair, ó. Nuair bí na ríad go léir cuirí aighe do rabairí ré agus ambairí ir é bí go dear-béalaó agus go lioméa.

(Leanfar de.)

SUANTRAÍ.

Sleáir F. So mall, le tuarcao.

$\left\{ \begin{array}{l} : : s_1 \quad d, r, m, f : s, f : m, r \quad d, r, m, f : r : -s_1 \\ \text{Cá} \quad \text{neao a-gam 'dom' r'c'oir-in féin, le} \quad \text{oul cun ruain, 'oe} \end{array} \right\}$			
$\left\{ \begin{array}{l} d, r, m, f : s, f : m, r \quad d, m : d : s_1 \quad d, r, m, f : s, f : m, r \\ \text{cún-ac bogh ip clúmh na n-éan, i r'c'is ra éluain. Cá} \quad \text{neao a-gam 'dom' sc'oir-in féin, le} \end{array} \right\}$			
$\left\{ \begin{array}{l} d, r, m, f : r : -s_1 \quad d, r, m, f : s, f : m, r \quad d, m : d : m \\ \text{oul cun ruain, 'oe} \quad \text{cún-ac bogh ip clúmh na n-éan, i} \quad \text{r'c'is ra éluain. Seo-} \end{array} \right\}$			
$\left\{ \begin{array}{l} d : m : d \quad -s_1 : s_1, l_1 \quad d : -m : r, m \quad d : -s_1 : s_1, l_1 \\ \text{t'ó, reo - t'ó,} \quad \text{ó reoi-t'in} \quad \text{reó a curo an} \quad \text{t-rao'gail, ó reoi-t'in} \end{array} \right\}$			
$\left\{ \begin{array}{l} d : -m : r, m \quad s : -m : d, t \quad l, s : f, m : r, m \quad d : -m : r, m \\ \text{reó, ó reoi-t'in} \quad \text{reó, san mai-r'g} \quad \text{ort go b'neac' an} \quad \text{lae, a curo-in} \end{array} \right\}$			
$\left\{ \begin{array}{l} d : -m : r, m \quad d : - : \\ \text{ó, a curo-in} \quad \text{ó.} \end{array} \right\}$			

Do déanfaínn leaba duit i mbádo, ar báir na dtonn, 1r bogfaínn féin na maíoi fáma, 1o' r'c'uir'ad 'nonn. Do déanfaínn leaba duit i mbádo, ar báir na dtonn, 1r bogfaínn féin na maíoi fáma, 1o' r'c'uir'ad 'nonn.

UOACT AN GRÉASAIOE.

Bí fear fadóir ann fadó agus fuair ré b'ar obann. Ní raib don uoact déanta aise, agus bí eadla ar a mnaoi go gcaillfead rí an tead nó an talam, nó an t-airgead a bí ag a fear. Céar rí cleaí le n-a gcoinnéad.

Bí fear eile ar an mbaile céanna—gréasaíoe a bí ann—agus bí ré an-coraímaí leir an t-é a bí ar éir báir. Cuir rí fíor ar an b'ear reo, o'innir rí an r'geal t'ó, agus o'iair ar a leigint air féin suib é a fear é, go gcaillfead rí fíor ar o'ligeaíoeir cun uoact a déanam.

Rinnead amlaí. Táinig an o'ligeaíoeir. Suib ré fíor coir na leabtan agus t'ornuig ré ag r'g'ioabao. "1r mian liom" ar' an fear ra leabao, "an tead agus an talam o'fágáil ag mo mnaoi, aet maíoi leir an airgead aet agam ra mbainne, ba maí liom é o'fágáil ag mo caraíoe an gréasaíoe, a coinnuigeaíoe ar don baile linn."

CEIST.

Beirte buaíallí bí ag cainnt lá. Ar'ra ceann aca leir an gceann eile;—"Tabair dom pingin agus beir agat-ra." "So deimín féin ní tabairfaí," ar' an buaíallí eile, "aet tabair-re pingin dom'ra agus beir an oirgeo céanna ag an mbeirte againn."

An mó pingin bí ag gac uine aca?

Seotó, reotó, go luige na gréine 'b'rao i scéin, 1r t'á ro' fuan, 1r t'á ro' fuan, 1r c'arfaímir le b'neac' an lae, 1r naí go cuan,

TOMAS.

Lá dá raib ar lic mo c'oir'ort oir cia bí ag ól. Le na ceann, le na d'oirne, le na boir le bonnaib a dá cor'oo bí ré ag ól. Cé ba minic a tairtise i t'cead an óil, níor caill pingin le beoir le bliadain, ba minic an 'donar i mbun a r'c'oir, ní f'acaf bonn in a póca ruam. Ba com'p'otur oir'oe do agus lá a' t'p'oro do bíod'oe g'nac'rá'n nbiaí, a' goir ra' b'p'oro, ra déanam áir, 1r iom'ba báir oo t'us ré ruam. 1r i t'c'ur a raogail bí ré o'iomapac meap'aiseanta, le linn a oir' bí ré f'iac'pac meap'raet'gair'ead, bí ré go r'io'p'ioe coir g'p'io'raige 1r f'io'p'ioe air.

POCLÓIN.

Creatil—shivering. Cúigleatui—a cheat. Oaonna—charitable. O'neap'aire—a climber. O'iomapac—proud. F'iac'pac—hunting. Lúbaire—a rogue, a twister. Gal—vapour. Geocac—a vagabond. Lámainni—gloves. Siogairlin—a pendant. Maíreac—muna mbeaí, only for.

LABARTAR GAEBILIS ANNRO.

Do cuair' fear tairtil 1rteac i t'c'is ór'oa go raib an r'ó'g'ra ro or ceann an 'o'p'uir ann, "Labartar Gaebilis Annro." Do g'laíod ré cuige fear na Gaebilis'oe oo labairt. Táinig an fear f'neap'raí, aet ar b'earla oo labairt ré.

"Agus cé labrann an Gaebilis annro?" ar'ra an fear tairtil. "Na f'ir tairtil" ar'ra an f'neap'raí.

AN OÉIRCE AGUS AN TAD.

Bí b'iat f'neac'ra ar an talam. Bí na c'p'oinnte 'ran gcoill ag lúbad leir an m'p'raetlin móir b'án bí oir'ea. An gao! Bí rí cóm'g'eur le gaoit'c'p'uaíoe na f'airtise ó t'uaíoe. Bí an f'ean-ceannuioe boet lag t'uir'f'ead; níor díol ré t'aoa in don ceann 'oe na t'ig'ce móra in a raib ré. Stao an f'ean-fear ag 'o'p'ur t'ig móir eile bí in aice na coille agus o'iair ré ar m'airt'f'ear an t'ig' p'uo éicint a ceannac'.

"Imt'is leat ar rin," ar' an f'ean uapal, "níl don airgead againne le c'airteam ar oo curo f'ean ruad," agus o'ún rí an 'o'p'ur amac 'na a g'laíoe.

O'imt'is leir agus buail ré 1rteac t'p'io an gcoill agus níor b'raoa go t'c'ainis ré i ngar oo f'ean-t'ig boet ruapac in a raib baint'f'eadac boet 'na cómnar'oe. Bí m'uir'gean móir uir'p'ie agus bí uir'p'ie a beir ag obair ó maíoin go n-oir'oe cum iao a c'otu.

"Tar 1rteac," ar r'ire leir an f'ean-uine, "agus bíod p'uo éicint le n-ite agat. Nac b'p'ionac an r'geul é nac b'p'uil cara ná cómu'p'ra agat agus t'á i' oo f'ean-aíoe? Ba c'óra duit-re beir coir teine ná a beir ag r'ubal na mbóit'p'ie agus na gcoillte mar reo. Tabair amac cataoir eile, a m'áirín."

"So raib míle maí agat," ar' an f'ean-uine, "go méaíuig Dia gac uile r'ó'p'c agaid; beir an t-ao o'p'raib!"

O'imt'is an f'ean-ceannuioe leir, agus bí an m'áirín ag obair go láir'p'ie ag iap'náil éaíuig agus á p'iót'cead amac le n-a g'cur ruar go t'c' tead an t'ig'earna móir bí 'na cómnuioe i' lár na coille.

"Déan beir'p'ie anoir a m'áirín, tá an c'p'ean p'iór agus tabair leat é

IRISH BOOKS FOR IRISH SCHOOLS

So dtí an teac mór," ar' an mátair agus luis si riar ar catáoir as an teine, bí sí pánuighe, an bean boct. Aet bí sí buideac do Dia nae naib uirre beic as riubal na h-éireann mar bí chéatúirí bocta eile.

O'imtigh Máirín léi irteac ar an scapán tpió na cranna móra ároa. Bí na h-éanaca bocta ar na comaca agus iad ruar caillte leir an ríoc.

Coruig rmoiac as portaoil "faoi crann cuitinn! faoi crann cuitinn!"

Baineas pteab ar Máirín. "Nac airteac é rin," ar ríre, "cainnt a beic as an éan."

O'imtigh léi. "Siota beas eile riar an bócar" a goir an colm ó bárr crann darras.

"Ó a Muirne mátair! nac iontac é rin," arpa Máirín.

"Cloc mór dub! Cloc mór dub!" ar an tpeoitín i gcogair léi.

O'imtigh Máirín ar nór na gaoite. Bí rrioeóigin as imteact ríompe i gcómnurde. Cúinís sí go dtí an crann cuitinn agus annsin ar a cómair bí an cloc mór dub. Coruig sí an cloc. O'ionntuig sí. Faoi an gclóic bí mála beas na luige. O'orzar sí an mála; bí pé lán le reóda uairle, péaplaí, diamaicí agus rairéirí goirna. Cúit sí an cipeán éarais uairle agus ríe sí abailte. "Ó a mátair a cporde tá an tpooc-faozal imighe. Ní beio-mio boct go deo deó arí."

"Buideacar le Dia a leimb. Ir doca gur aingeal ó na rlaitear an rean-ceannurde," ar' an mátair agus o'fáirs an cailín beas le n-a cporde.

Abair an rann reo leir an leant nuair bíonn pé cporca:—

"Hubá mo leant
Sab amac a 'Wow-wow'
Tá capall an t-rasairt
i n-gairraí Séain Sabá
Sab amac a máda
Nó deapair pé fozar.
Ar hubá mo leant
Tuit i do cobla.
Hubá mo leant
Tuit i do cobla."

Da ceart do na páirí a léigean
"Cí na n-óis" eolar a cur ar éanaca
beas, ainmíote, ar feicirí beas na
tíre, com maic le sac iars a
rnamann 'rna h-áibneaca.

Cómnuigean an máda crann 'rna
cranna,
Cómnuigean an coinín i' mbroac
Cómnuigean an giorraíad i' leaba
deas rna páirceanna.

'Na h-éanaca ceoil rna comaca
fiarruig de'n oíre cá mbionn na
h-éanaca reo:—

An gealbán tíge, an buideós, an
fáinleós,
An fúireós, an tpeanac, an cuac,
An ceapc rraois, an patairuis.

Comluet Oíreacar na h-éireann,
Teor,
Do clóbuail agus o'foillrís.

HISTORY.

SEANN-STÁIN

1. Seann-airt ar daoine cáiliúla i Seancar na h-éireann
Seamur Ó Fallamain do Sgríob.

Short Sketches, in Irish, of the most Noted People in our History. Written in easy racy Irish, and in exact accordance with the requirements of the New Programme.

Price 8d.

SCÉUL ÁR OÍRE

Do páirí Sgoile.

OUR COUNTRY'S STORY (IN IRISH).

BY LIAM O RINN

From Earliest Times to 1922. Written in easy natural, Irish; runs on same lines as Miss Ferguson's popular Book. Suitable for Higher Standards.

172 pages. Price 2/6.

SGÉAL NA héIREANN

A CHILD'S STORY OF IRELAND FROM THE EARLIEST TIMES

(In Irish)

BY PROINSIAS O'SULLIVAN.

On same lines as Old Irish Stories. Written in simple Irish and suitable for Third or Fifth Standard.

96 pages. Price 8d.

LAOCHA SAEBEAL

TOMAS UA CONCHEANAINN, agus a Cheile, do sgríobh.

This is a History of Ireland told in the Biographies of its National Leaders from Cormac Mac Airt to Daniel O'Connell, and has been prepared in accordance with the requirements of the Programme for Primary Schools.

Besides a full vocabulary of difficult words, it also contains a Dinneanchas (Place-names explained), a Datoir (List of Dates), etc.

Well bound in limp cloth. 184 pages. Price 2/6 net.

OIR-ÉISTE: DUANAIRE LIRICÍ DON AOS FOGLUMA

Seamur Ó h-Aorta, M.A., do tuis.

Cnuasact é reo derna dánta ir mó clú agus cáil i n-gaeóil. Tá 45 cinn aca ann agus na filí ir pearr abí riam asainn a rpiob iad ó Oirín Mac Finn go dtí páorais Mac riarair. Tá minú nó aróint as sabáil le sac airte ra leabair agus sac minú aca i n-gaeóil bíarta. Tá foeloir, leir, agus gluar as tabairt eolar ar sac aic ir ar sac duine acá luaróte ra leabair. Níl don deapla ann. 156 leatanais.

Luac 5s. glan.

DUANAIRÍ

(ANTHOLOGIES).

DUANAIRE GAEDHILGE. By Rose M. Young. An Anthology of the most exquisite Folk Lyrics of Ireland—the Golden Treasury of the Gael. Price 3/6 net.

Part I., separately, containing seventeen elementary and popular lyrics and poems, suitable for Junior Standard, e.g., Deirin Dé, Gogai O Gaog, Gabhairin Buidhe, Thugamar Féin an Samhradh linn, Lairin O Lurtha, etc. Also notes and vocabulary.

6d. glan, a luac.

KINDERGARTEN SONGS

(IN IRISH)

RANNCA AGUS AMRÁIN BEASA maile le Tonic-Sol-Fah

(Fonn deap ro-foelumea le sac ceann)

LA HAĞAIO PÁISTÍ ÓS

(Naoróneain agus Ransa I. agus II.)

There are ten songs: all are extremely simple in language, and, as to subject-matter, are carefully adapted to the child-mind, for example:

"Seo uatpóio do'n páirte"

"Do-connac long as Seólaó"

"Deic gCinn de Samnaib beasa" 7l.

Teachers will find that these are exactly what they want very much for Infants and Standards I. and II.

By an Inspector of National Schools.

Price 3d. net.

CÍR-EOLAS NA héIREANN

Le hağaio an tpeap Ransa agus Rang Níor doirre.

Seamur Ó Duirinne, Oíre Sgoile, do Sgríob. Price 4d. net.

OICÓE AN BÁRR TUINNE AGUS SCÉALTA EILE

Nicolas Toibin an Scribhneoir.

2/- glan, a luac.

CRÍ MUCA BEASA

3d. glan, a luac.

NA CRÍ BEICREACA

AGUS

CIOÓLACA NA SÍDEOIGE (THE FAIRY'S GIFT).

These are the adventures of Goldyllocks amongst the bears, and of Sorcha's good fortune with the Fairy.

3d. glan, a luac.

The Educational Company of Ireland, Ltd., 89 TALBOT ST. DUBLIN.